

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN İLETİŞİM
YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ALGILARI**

Dilek FİLİK

Denizli 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN İLETİŞİM
YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ALGILARI**

Dilek FİLİK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı – Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Dilek FİLİK tarafından hazırlanan “Okul Yöneticileri Ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ 2022 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi, TeftiŐi, Planlaması ve Ekonomisi Bölümü'nde tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde değerli görüŐ ve eleŐtirileriyle beni yönlendiren, rehberliğini, zamanını ve bilgisini esirgemeyen kıymetli hocam danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Aydan ORDU Hoca'ma, içtenlikle teşekkür ederim.

Maddi ve manevi hiçbir yardımını esirgmeden yanımda oldukları, kendilerine ayırmam gereken zamanı yüksek lisans için kullanmama karşı desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Tolga FİLİK'e, sevgili kızlarım Zariha ve Tülay Sena'ya, beni dünyaya getiren ve her daim varlığı ile güç bulduğum sevgili annem Sevgi Ercan'a sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Dilek FİLİK

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Dilek FİLİK

ÖZET

Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları

FİLİK, Dilek

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU

Ocak 2022, 64 sayfa

Bu araştırmada okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları ve bu algıların farklı değişkenlerle ilişkisi araştırılmıştır. Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. 2021–2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde görev yapan 341 öğretmen ve yöneticiden elde edilen veriler, “İletişim Yeterliliği Ölçeği” aracılığı ile toplanmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları uyum boyutunda “çok iyi”, diğer boyutlar ve genel ortalamada “iyi” düzeyde çıkmıştır. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının eğitim düzeyleri ve ceza almaya göre farklılık göstermediği; cinsiyet, yaş, kıdem, medeni durum, ödül alma, iletişimle ilgili eğitim alma ve göreve göre ise anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Cinsiyete göre kadınların empati yeterliliği erkeklerden yüksektir. İlçeye göre insan ilişkileri, dinleme ve genel olarak yeterlilikleri Merkezefendi ilçesindekilerin Pamukkale’de çalışanlardan daha yüksek çıkmıştır. Yaşa göre sosyal davranış, iletişimde bireysel yönler, duyarlılık boyutlarıyla genel olarak ölçek toplamında farklılıklar çıkmıştır. Kıdeme göre iletişimde bireysel yönler boyutunda 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzerindekiiler arasında 21 yıl ve üzerindekiiler lehine farklılık görülmüştür. Medeni duruma göre iletişimde bireysel yönler boyutunda bekarlar evlilerden daha yüksek ortalamaya sahiptirler. Ödül almaya göre sosyal davranış, iletişimde bireysel yönler, uyum, duyarlılık, insan ilişkileri boyutlarında ve genel olarak ödül alanların lehine farklılık görülmüştür. İletişimle ilgili eğitim alma durumuna göre sosyal davranış, iletişimde bireysel yönler, empati, duyarlılık, iletişime teşvik, insan ilişkileri ve genel olarak eğitim alanların daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: İletişim yeterliliği, öğretmen, okul yöneticileri, empati

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
2.1. İletişim Kavramının Tanımı	4
2.2. İletişimi Engelleyen Faktörler	4
2.3. İletişim Süreci ve Ögeleri	5
2.4. İletişim Türleri	8
2.4.1. Sözlü İletişim	8
2.4.2. Sözsüz İletişim	8
2.4.3. Yazılı İletişim	8
2.4.4. Örgütsel İletişim	9
2.5. Etkin İletişim İçin Gerekli Hususlar	9
2.6. İlgili Araştırmalar	11
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	13
3.1. Araştırmanın Modeli	13

3.2. Evren ve Örneklem	13
3.3. Veri Toplama Aracı	15
3.4. Verilerin Analizi	17
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR ve YORUM	19
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	19
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	19
4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	20
4.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	21
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	33
5.1. Tartışma ve Sonuç	33
5.2. Öneriler	34
KAYNAKÇA	36
EKLER	39
ÖZGEÇMİŞ	55

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri</i>	14
Tablo 3.2. <i>Boyutlar ve Alpha Katsayıları</i>	16
Tablo 3.3. <i>İletişim Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi</i>	17
Tablo 4.1. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları</i>	19
Tablo 4.2. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri ve Alt Boyutlarına İlişkin Algıları</i>	21
Tablo 4.3. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Analizi</i>	22
Tablo 4.4. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının İlçeye Göre Analizi</i>	23
Tablo 4.5. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Yaşa Göre Analizi</i>	24
Tablo 4.6. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Kıdeme Göre Analizi</i>	25
Tablo 4.7. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Medeni Duruma Göre Analizi</i>	27
Tablo 4.8. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Eğitim Düzeylerine Göre Analizi</i>	28
Tablo 4.9. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Ödül Alma Durumlarına Göre Analizi</i>	29
Tablo 4.10. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Ceza Alma Durumlarına Göre Analizi</i>	30
Tablo 4.11. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının İletişimle Eğitim Alma Durumu Göre Analizi</i>	31
Tablo 4.12. <i>Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Göreve Göre Analizi</i>	32

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

İletişim insanlar kadar örgütler için de önemlidir. İnsanın baş faktör olduğu eğitim örgütlerinde ise iletişimin önemi daha da fazladır. Bu çalışmada eğitimin alt sistemlerinden biri olan okulların yönetici ve öğretmenlerinin iletişim yeterliklerine ilişkin algıları araştırılmıştır.

Çalışmanın bu bölümünde, problem durumu tanımlanmış, problem cümlesi ve alt problemlere yer verilmiştir. Ayrıca araştırmanın amacı, önemi, sayıltı, sınırlılık ve tanımlar başlıkları da bu bölümde yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

İnsanlar arası ilişkilerde iletişim son derece önemli olduğu gibi örgütlerde de iletişimin sağlıklı kurulması ve işlemesi de önemlidir. Eğitim örgütlerinde iletişim işlerin sağlıklı akışı için büyük önem arz etmektedir. İletişimin bilgi, haber, talimat taşıma özelliğinin yanı sıra çeşitli değer ve inançlar üretme ortaklık, etkileşme/etkileşim özelliği de eğitim öğretimde iletişimin değerini gözler önüne sermektedir (Oskay, 2001).

İnsanlar yaşamları süresince kendileriyle ve çevreleriyle etkileşim ve iletişim halindedir (Çetinkanat, 1996). Eğitimin istenilen şekilde yapılabilmesi özellikle öğretmenlerle öğrenciler, yöneticiler ve diğer çalışanlar arasında etkili iletişimin gerçekleşmesini gerektirir (Çilenti, 1998). Öğretmenler iletişim becerilerini problem çözmeyi kolaylaştırmalarında demokratik şekilde kararların alınmasında ve çatışmaların çözümünde kullanmalıdırlar (Güçlü, 1998).

Emir, enformasyon, düşünce, açıklama ve soruların kişiden kişiye, gruptan gruba iletilmesi, aktarılma süreci (Tutar ve Yılmaz, 2003) anlamına gelen iletişim aynı zamanda “bilgi üretmek, aktarmak ve anlamlandırma süreci” (Dökmen, 2017), “iki kişiyi ilişki içine sokan psiko-sosyal bir süreç” tir (Cüceloğlu, 2000). İletişim bu açıdan bakıldığında eğitim sisteminin başarısı ve gelişiminin sağlanması açısından hayati derecede önemlidir. Öğretmenlerin insanlarla sürekli iç içe olmasından dolayı iyi düzeyde iletişim becerilerine sahip olması gerekmektedir.

İletişim becerileri empati ve saygıyı etkili bir biçimde kullanarak bireyin duygu ve düşüncelerini karşısındakilere aktarabilmesini kapsayan becerilerdir (Şahin, 1998). Okul yöneticileri ve öğretmenlerin sürekli insanlarla iç içe olması nedeniyle iletişim becerilerinde de iyi ve çok iyi düzeyde olmayı gerektirmektedir. Kaldı ki mesleki becerilerini sergilerken de başta öğrencilere karşı olmak üzere veli, yöneticiler, diğer paydaşlarla da iletişimleri ve bu becerilerini ortaya koyabilmeleri önemlidir.

1.1.1 Problemler Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları ne düzeydedir? şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2 Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki şekilde ele alınacaktır.

1. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları ne düzeydedir?
3. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları;
 - a) Cinsiyet,
 - b) Çalıştığı ilçe,
 - c) Yaş,
 - d) Kıdem,
 - e) Medeni durum,
 - f) Eğitim düzeyi,
 - g) Ödül alıp-alma durumu,
 - h) Ceza alıp-almama durumu,
 - ı) İletişimle eğitim alma durumu
 - i) Çalışma unvanına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi ortaokul ve liselerde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algılarının ne olduğu ve bu algılarının

demografik özelliklerine göre farklılık gösterip/göstermediğinin araştırılması tespit edilerek ortaya konulması ve elde edilen sonuçların yorumlanarak önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin temel görevi öğrencilerin pedagojik ihtiyaçlarının karşılanmasıdır ve bunun gerçekleşmesine ilişkin mesleki bilgi ve beceriler yeterlilik kavramı ile açıklanabilir (Talşık, 2016). Yine okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleklerini icra ederken öğrencilerle, velilerle, amirleri ve diğer paydaşlarla iletişim becerilerinin yeterlilik düzeyi oldukça önemlidir. Çünkü işini yaparken bile eğitimcilerin iletişim yeterliliğini sergileyebilme kapasitesi ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle iletişim yeterliliği okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin mesleki becerileri gibi önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenler ölçme araçlarına gerçek görüşlerini yansıtmışlardır.

1.5. Sınırlılıklar

- 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde ortaokullar ile liselerde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır.
- Veri toplama aracı olarak “İletişim Yeterlilik Ölçeği” kullanılmıştır.

1.6. Tanımlar

Yeterlilik: Bir görevi icra etmek ve görevin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyulan yetenek, bilgi ve becerileri (Şahin, 2004) ifade eden bir kavramdır.

İletişim: Bireyler arasında duygu ve fikirlerin akışıdır (Bangir ve Senemoğlu, 1999).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuya ilişkin alan yazın taramasına ve bu alanda yürütülmüş ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. İletişim Kavramının Tanımı

İletişim kavramının, duygular ve düşüncelerin paylaşılması manasını taşımakta olan Latin kökenli “communis” sözcüğünden türediği ifade edilmekle birlikte bu kavramın; bilgi, tutumlar, fikirler ile davranışların, kaynak noktadan hedef noktaya iletilmesi manasına geldiği de ifade edilmektedir (Tutar ve Yılmaz, 2010; akt. Uzun, 2015). İnsan yaşamında çok önemli yer eden iletişim; süreç, etki, fikir, ara, haber, his, anlam, anlatım gibi bilgi ve becerileri kapsayan karmaşık süreçtir (Dökmen, 2017). Ayrıca iletişim duyguların, bilgilerin ve düşüncelerin paylaşılması anlamını taşıırken, eşzamanlı olarak da bireylerin ya da birey topluluklarının tutumları üzerine etki etmeyi amaçlayan bir eylem olarak ortaya çıkmaktadır (Gürüz ve Temel-Eğimli, 2011; akt. Uzun, 2015). İletişimde en önemli unsur gönderilmek istenen mesajın karşı taraf ya da hedefe istenen biçimde ulaştırılması ve alıcı tarafından anlaşılabilir olma durumudur (Eroğlu vd., 2013). Bunun başarılabilmesi için iletişimdeki kişilerin bu konuda gerekli olan becerileri taşımaları gerekmektedir.

2.2. İletişimi Engelleyen Faktörler

İletişimde bulunan kişilerin sahip oldukları beceriler, sergiledikleri tutum ve davranışlar, kullandıkları kelime, jest, mimik ve ifadeler hem kendileri hem de karşısındaki kişiler için iletişimde önemli öğelerdir (Akkaya, 2018). İlişkilerin, anlama ve anlaşılmanın temeli olan sağlıklı ilişki kurmada iletişim becerileri önemli yer tutmaktadır. İletişim sürecinin en iyi şekilde yürütülmesinde de bu durum önemlidir. İletişim sürecinde yollanmak istenen mesaj aktarılırken birtakım engeller ortaya çıkabilir. Bunlardan bazıları mekanik şekilde iletişime engel olabilirken, bazıları da fizyolojik veya teknolojik etkendir. Kısaca gönderilen mesaj herhangi bir engele veya gürültüye takılıp kaynağa iletilmez. Bunların yanında bazen de mesaj sosyo-psikolojik bazı engellerle de

karşılaşabilir. Yollanan mesaj kaynağa ulaşsa dahi doğru ve tam olarak anlaşılabilir (Eren,1993). Bu nedenle mesajın göndericiden çıkmasından alıcıya ulaşmasına kadar doğru iletilmesi, istenildiği biçimde karşı tarafça anlaşılması ve alıcının uygun dönüt vermesiyle sağlıklı iletişim mümkün olabilmektedir (Tutar ve Yılmaz, 2017).

Fizyolojik ve teknolojik engelleri ortadan kaldırmak biraz daha kolay olmasına rağmen sosyo-psikolojik engellerin saptanıp çözüme kavuşturulması daha zor olmaktadır. İletişime engel olan bazı etmenler Eren (1993) ve Izgar vd., (2003) tarafından şöyle sıralanmıştır.

- Bireysel ihtiyaçlar ve talepler
- Dil ile ilgili bir takım güçlükler
- Etkin dinlemeyi bilmemek
- Bilgi alış verişinin yetersiz oluşu, bilgi eksiklikleri
- Statü, mevki gibi farklılıklar
- Coğrafi konum ve fiziksel uzaklıklar
- Uzmanlaşma neticesinden doğan uzaklıklar
- İşin baskısıyla meydana gelen zamansal kısıtlamalar
- Örgütsel mesafe
- Çok eksik bilgiye sahip olma ya da çok fazla bilmek
- Algıda seçicilik, geçmişteki tecrübeler, ön yargılar ve ihtimaller

2.3. İletişim Süreci ve Öğeleri

Kaynak; iletişime ait süreçlerin başlatılmasını sağlayan, gönderici konumundaki kişi ya da gruplar olarak tanımlanmaktadır. Kaynak özellikleri itibariyle güvenilir, bilgi sahibi ve kodlayabilme becerisine haiz olmalıdır. Yine kaynağın sosyo-demografik yapısıyla mesajın uyumuyla alıcının kaynağı tanıması önemlidir (Eskiyörük, 2015). İletişim süreci içerisinde, oluşturmuş olduğu herhangi bir mesajın gönderimini gerçekleştiren kişi, topluluk veya örgütler kaynak şeklinde görülmektedir. Kaynak kişi ya da gruplar, iletişim süreçlerinin temelini teşkil etmektedirler (Gürüz ve Temel-Eğimli, 2011; akt. Uzun, 2015).

İletiler; iletişim süreçlerinin başlangıcını yapan kaynak ya da kaynakların alıcılara aktarma işleminde kullandıkları simgelere ve işaretlere denmektedir. Kişilerin bilgi, duygu ve psikomotor becerileriyle ilgili alanlarda oluşturdukları işaretler iletileri oluşturmaktadır (Ergin, 2012). İleti, bir anlam sahibi olan ve kaynaklar aracılığı ile

alıcılara aktarılmak amacı ile özel bir şekilde kodlanmış simgeler olarak tanımlanmaktadır. Kaynaklar aracılığı ile gönderimi yapılan mesaj ile alıcılar tarafından algılanmakta olan mesajlar arasında mutlak suretle anlam bütünlüğü olmak zorundadır. Bu nedenle ileti kaynak ile alıcının aynı şeyi anlama ve anlamlandırması temeline dayanır. Anlam bütünlüğünün sağlanamadığı durumlarda etkin iletişim sürecinden bahsedilemez. Bu nedenle ileti, kaynaklar tarafından alıcılara aktarılmış uyarı, düşünce, bilgi ya da görüşün kaynaklar tarafından kodlanmış hali olarak görülmektedir (Aziz, 2016). Bu nedenle kaynak ve alıcının iletiden aynı şeyi anlaması iletişimin sağlıklı olması bakımından önemlidir.

Kod; Kod ve kodlama için dil çok önemlidir (Yüksel, 2012). Kod aynı kültürü paylaşan kişilerin ortay paylaşısı olup anlam birliği ve bütünlüğü sağlamaktadır. Bu ortak noktada buluşma ve uzlaşım belli kurallara bağlıdır (Gürüz ve Temel-Eğimli, 2017). Başka bir ifadeyle herhangi bir kültürün mensupları tarafından bilinmekte olan anlamlar sistemi şeklinde tanımlanabilir. Kodların, sembollerin hangi yöntemler ile kullanılmalrı gerektiğine dair belirleyici vasfa sahip kuralları kapsadığı ifade edilmektedir. Anamlı hale getirilmiş olan simgelerin bütünü kod şeklinde tanımlanmaktadır (Serttaş-Ertike, 2012; akt. Uzun, 2015). Kodlamanın, herhangi bir mesajın, iletişime ait kanalların özellikleri doğrultusunda bir sembolleştirme sistemi aracılığı ile fiziksel bir şekilde aktarılabilir biçime dönüştürülmesi şeklinde tanımlandığı görülmektedir. Kodlama ile sembollerin düşünce, duygu ya da bilgi aktarma ve ileti formuna dönüştürülmesi mümkün olabilmektedir (Ekici, 2013). Kod açmanın alıcı bireye ulaşmış olan iletinin, yorumlanması sureti ile anlama sahip şekillere dönüştürülmesinden ibaret olduğu ifade edilmektedir. İletişim süreçleri içerisinde iletiler yalnızca kod açma vasıtası ile anlam kazanabilmektedirler. Bu süreçte kaynaklar tarafından kodlama yapılırken alıcılar tarafından kod açma işlemlerinin sağlıklı olması iletişimin sağlığı için kritik öneme sahiptir (Yüksel, 2013).

Kanal; Kaynaktan alıcıya giden mesajın iletilmesinde kullanılan yol, yöntem, araç ve teknikler kanal olarak ifade edilmektedir (Sabuncuoğlu ve Gümüş, 2012). Kodlanan iletinin alıcı veya alıcılara ya da gruplara aktarılmasına yardımcı olan araçlar şeklinde de ifade edilebilir. İletişim süreçlerinde kanal, duyu organları vasıtası ile mesajların iletilmesini sağlayan yapılar olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanallar, mesajların iletilme süreçlerini gerçekleştiren yöntemler ya da araçlar şeklinde de ifade edilebilmektedir. Ana kanalların ses ile ışık dalgası, telefon hatları, radyo dalgası, sinir sistemi şeklindeki araçlar olduğu söylenebilir (Uzun, 2015).

Alıcı; Kaynak ya da kaynaklardan gelen iletilerin alarak yorumlamasını yapan ve bu iletilere sözlü bir biçimde ya da beden dili aracılığı ile yanıtlar veren birey ya da gruplar alıcı şeklinde tanımlanmaktadır. İletişim süreçlerinin temel bileşenleri arasında yer alan alıcı; kaynaklar aracılığıyla gönderilen mesajı alan birey ya da grup biçiminde ifade edilmektedir. Bir başka tanımlamaya göre alıcı, kaynak kişi ya da gruplar tarafından gönderilen mesajları algılayan ve uygun cevapları veren kişi veya kişilerdir (Eroğlu, 2015).

Algılama; Kod açma olarak da adlandırılan algılama alıcının kaynak tarafından gönderilen sembol, simge, işaretleri (mesajları) anlama, anlamlandırma, yorumlama ve çözümlemesidir (Güngör, 2016). Algılama çevre kaynaklı uyarıcı unsurların duyu organlarımız aracılığıyla idrak edilmesi şeklinde de tanımlanabilir. Çevreden gelen mesajların anlam taşıyabilmesinin ön koşulu kişi veya kişilerce algılanmış olmalıdır. Çevreden bireylere ulaşan uyarıların belli başlı filtrelerden süzülme sureti ile bireylerin zihinlerine ulaştıkları ifade edilmektedir. Burada bahsi geçmekte olan filtrelerin, bireylere ulaşan bilgi unsurlarının bireylerin kendi değer yargıları, amaçları, inançları ve davranış şekilleri doğrultusunda değerlendirilmelerine dair ölçütleri olduğu ifade edilebilir (Sezgin ve Akgöz, 2009; akt. Uzun, 2015). Bireyler, bu ölçütler doğrultusunda bir şekilde gelen mesajları filtrelemeye maruz bırakarak almayı başarırlar. İletişim süreçlerinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi adına bireylerin mesajları doğru bir şekilde algılamaları gerekmektedir.

Geri bildirim; Kaynak ya da kaynaklardan gelen iletilere alıcı veya alıcıların reaksiyon göstermeleridir (Ergin, 2012). Kaynağın gönderdiği iletiler veya iletilerin alıcı tarafından doğru biçimde algılanma durumunun tepkilerle kaynak tarafından bilinmesidir. Bu durum genellikle alıcının aldığı mesaja cevap olarak kaynağa verdiği dönüt geri bildirim olarak ifade edilmektedir (Erdem, 2013). Geri bildirimler, kaynak konumundaki birey ya da gruplar tarafından aktarılmış olan sözlü ya da sözsüz mesajların alıcılar üstünde ne düzeyde etki sahibi oldukları konusunda son derece önemli ipuçları vermektedirler. Geri bildirimler aracılığı ile alıcılar, kendilerini ayrıntılı bir şekilde ifade edebilmekte, bunun yanı sıra kaynakların kendilerini ifade edebilmeleri anlamında çok daha seçici tutumlar benimsemelerine katkı sağlamaktadırlar. Geri bildirim, iletişim süreçlerinin son aşaması olarak ele alınmaktadır. Bahsi geçmekte olan süreçler içerisinde göndericilerin kodlamak sureti ile alıcılara ilettikleri mesajlara yönelik olarak alıcıların verdikleri cevapların geri bildirim olarak tanımlandığı görülmektedir (Işık ve Biber, 2010; akt. Uzun, 2015). Geri bildirim iletişimde çok önemlidir ve iletişimden elde edilen

başarının tespitini sağlamada çok önemli kriterdir. Bundan sonraki süreçte iletişimde izlenmesi gereken yol ve yöntemin belirlenmesinde de belirleyici etkiye sahiptir (Güngör, 2016).

2.4. İletişim Türleri

2.4.1. Sözlü iletişim

Sözlü anlatım hayatın ilk evrelerinde örgün eğitime dahil olmadan önce aile çevresinden dil ve ifade etme becerileri ile başladığı bilinmektedir (Maden, 2010). Sözlü iletişim, sözcüklerin kullanımıyla gerçekleşmekte olan iletişim türüdür. İnsanlar arasında karşılıklı olarak gerçekleşmekte olan her türden konuşmaların bu kapsam dahilinde ele alındığı görülmektedir (Izgar vd., 2003; Işık ve Biber, 2010;akt.Uzun). Dilin, sözlü iletişim olgusunun en mühim unsuru şeklinde kabul edildiği görülmektedir. Bu sebeple sözlü iletişim olgusunu dil sözcüğünü kullanmadan ifade edebilmenin olanağı yoktur. Dil, duygu ve düşüncelerin semboller aracılığı ile ifade edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Kırmızı, 2007, akt. Uzun, 2015). Sözlü iletişimde evrenselliği kabul gören sembol ve işaretler kullanılarak mesajlar iletilebilir (Gürüz ve Temel-Eğinli, 2017). Bu açıdan sözlü iletişimin insanlığın kullandığı geleneksel iletişim yöntemi olarak görülebilir (Ergin, 2012).

2.4.2. Sözsüz iletişim

Sözlü iletişimden farklı olan sözsüz iletişimde kaynak veya kaynaklarla hedef alıcılar arasında mesaj alışverişlerinin belli başlı anlamlar atfedilmiş olarak bazı bedensel hareketler ile gerçekleştirilmesidir (Güney, 2011; akt. Uzun, 2015). Beden hareketlerinin yorumlanmasıyla gerçekleşen iletişim türü sözsüz iletişim şeklinde tanımlanmaktadır. Sözsüz iletişim göz temasları ile yüz ifadeleri ile saç şekilleri ile giyim tarzları ile fiziksel hareketler ve duruşlarla olmaktadır.

2.4.3. Yazılı iletişim

Yazılı iletişimin bireyler arasındaki bilgi, düşünce ve duyguların yazılı bir şekilde aktarılması olarak tanımlanması mümkündür (Maden, 2010). Sözü yetersizliği ya da tercih edilmemesi halinde sözlü iletişimde kullanılan iletilerin yazı ile aktarılması ile yapılmasıdır (Aziz ve Dicle, 2017). Bu durum resmi çalışma yaşamında ve mesajların herkes tarafından aynı biçimde algılanmasını sağlama amacıyla yaygın olarak

kullanılmaktadır. Yazılı iletişim, etki düzeyi yüksek yazım becerileri gerektirmekte olan bir iletişim türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu iletişimde alıcıların özelliklerini tanımak, bu özellikler doğrultusunda mesajlar ya da içerikler oluşturmanın önemi çok büyüktür (Küçük, 2012, akt. Uzun, 2015). Yazılı iletişimin kapsamında; mektup, basın bildirisi, memorandum, belli başı raporlar, makale, özet, tutanak, e-posta, telefon yazışmaları gibi türlerin yer aldığı ifade edilmektedir (Tutar, Yılmaz ve Erdönmez, 2003; akt. Uzun, 2015). Yazılı iletişimin kullanımıyla toplumsal ve resmi hayatta mesajlar herkes tarafından büyük oranda aynı şekilde algılanır. Böylelikle kamu ve toplum hayatı daha sistemli olur. Yine yazılı iletişim sayesinde kayıtlar tutulabilir, birbirinden uzak örgütlerin eş güdümünde yazışmalar ve yazılı iletişim kritik derecede önemlidir. Yine örgütlerin bir bütün olarak aynı iş ve işlevlerini eş zamanlı yapabilmeleri yazılı iletişim sayesinde olabilmektedir (Güngör, 2016).

2.4.4. Örgütsel İletişim

Örgütsel iletişimin, örgütsel yapıların işleyiş şekillerini sürdürebilmek, bunun yanı sıra örgütsel hedeflerini gerçekleştirebilmek amacı ile örgütsel yapıları teşkil eden alt birimler içerisinde bilgilerin, düşünce ve duyguların sürekli ve etkili bir şekilde alışverişlerini sağlamakta olan süreçler olarak tanımlamasının yapıldığı görülmektedir (Güney, 2011; akt. Uzun, 2015). Başka bir tanımlama doğrultusunda örgütsel iletişimin, örgütsel yapı içerisinde görev yapmakta olan çalışanların davranışlarını, örgütsel amaçlara uygunluk sergileyecek bir şekilde koordinasyonun sağlanması ve üretim ilişkilerinin eşgüdümlemesi adına çalışan bireylerce belli başlı sembollerin yaratılması, aktarılması ve yorumlanması şeklinde ifade edildiği görülmektedir amaçlarına uygun bir biçimde koordine etmek ve üretim ilişkilerini eşgüdümlmek için örgüt üyelerince çeşitli sembollerin üretilmesi, iletilmesi ve yorumlanmasını ifade etmektedir (Tutar, 2003; akt. Uzun, 2015).

2.5. Etkin İletişim İçin Gerekli Hususlar

Etkili bir iletişim kurulabilmesi için iletişimin önünde herhangi bir engel bulunmaması ya da engelin mümkün olan olduğunca ortadan kaldırılmış olması gerekir. Bu açıdan bakılırsa yukarıda bahsedilen iletişim engellerini azaltmak veya ortadan kaldırılmasına çalışmak iletişimin etkililiği sağlamak açısından önemli bir adımdır. Eren (1993) iletişimde dikkatli olunması gereken noktaları şu şekilde maddelerde özetlemiştir:

1. Öncelikle bireyler arzu, istek, inanç ve değerler bakımından birbirinden farklıdır. Bu anlamda kişisel talep ve beklentilerinde farklılaşması doğaldır. Bunlar da iletişimi engelleyebilen çeşitli unsurlara yol açmaktadır. Ama hem mesajı gönderen hem de alıcı bu durumun farkında olursa ve birbirlerine hoşgörü gösterirse engeller azalır.
2. İletişim sadece kelimelerden meydana gelen sözlü ya da yazılı iletişimden ibaret değildir. Bununla birlikte sözsüz iletişimde jest, mimik ve işaretlerinde doğru kullanımı çok önemlidir. Alıcı göndericiden gelen mesajı çevresel etmenlerin tümüyle birlikte dikkate aldığından, göndericinin alıcıya mesajı iletirken kullandığı sözsüz iletişim araçlarının yanlış anlaşılacak şekilde, azami ölçüde dikkat edilerek kullanılması gerekmektedir. Ayrıca uzmanlaşılan alana ait bazı terimsel ifadeleri kullanırken karşımızdakinin bunu anladığından emin olarak kullanmalı gerekirse o terimler açıklanmalıdır.
3. Alıcının mesajı doğru anlaması için mesajların iletilmesi aşamasında doğru kod açması gerektiği açıklanmıştı. Alıcının iyi bir dinleyici olması gerekir. İyi bir dinleyici olmak için de gönderilen mesajı dikkatli dinlemeli, gürültüsüz bir ortamda bulunmalı, kendimizi onun yerine koyarak sözünü kesmeden dinlemeli ve tartışma ortamlarında sakın kalarak yumuşak olunmalıdır.
4. Eksik bilgi alış-verişiyle oluşan iletişim engellerinde; alıcı mesajı doğru anlamalı veya yanlış anladığı şekliyle yorumlar veyahut da anlamış gibi yaparak yanlış geri bildirim verebilir. Böyle bir durum karşısında alıcı doğru şekilde iletişim kurmak için anlamadığını açıkça göndericiye bildirmeli, göndericinin de alıcının anlayamadığı noktaları iyi şekilde fark ederek iletişime devam etmelidir.
5. İletişim sırasında bazen statü gereği, bazen fiziksel özelliklerden dolayı, bazen de örgüt içindeki koşullardan kaynaklanan uzaklık kişiler arasındaki bir engel teşkil edebilir. Bunlar için yapılabilecek en doğru şey fiziksel uzaklıklar için doğru iletişim araçlarından yararlanmak, diğer uzaklıklar için de örgütte ihtiyaç duyulan samimiyet ve açıklık kurularak daha olumlu ilişkiler kurmanın yollarını arttırmaya çalışmak gerekir.
6. Örgüt içindeki iş görenler işlerin yoğunluğundan sebep fazla iletişim kuramadığı için sağlıklı bir iletişim oluşturamamaktadır. Bunun yüzden gönderici özellikle önemli bir mesaj gönderirken, karşındakinin yani alıcının başka bir işle meşgul olmadığı zamanları seçerek yanlış anlaşılmayı azaltacak önlemi almalıdır.
7. Özellikle de karşımızdakiyle iletişime girdiğimizde geçmiş deneyimlerimizi bir yana bırakarak, ön yargıları çöpe atıp, empati yolunu tercih ederek karşımızdakinin sosyo-kültürel, psikolojik ve kişisel özelliklerini önemseyerek mesajımızı yollamalı ve onu

kodlarken kullandığımız sembollere de bilhassa özen göstererek iletişimi daha etkin bir hale getirmeliyiz (Izgar vd. 2003).

2.6. İlgili Araştırmalar

Çubukçu ve Dündar (2003) araştırmaları sonucunda okul yöneticilerinin iletişim becerileriyle ilgili öğretmen görüşlerinin “Okulun çıkarlarını her şeyden önde tutma.”, “Yazılı anlatımda ana dilini hatasız kullanmaya özen gösterme.”, “Sözlü anlatımda ana dilini hatasız kullanmaya özen gösterme.”, “İletişim etkinliklerinde kendine güvenme.” davranışlarını “*her zaman*” yaptıklarını düşünürken “Çalışanları doğrudan ilgilendiren konuları zamanında iletme.”, “Konu dışındaki duygu ve düşüncelerle iletişimi kesme.”, “Yapılan çalışmalarda ödüllendirmeyi ön planda tutma.” davranışlarını ise “*çoğu zaman*”, “İletişim süreci sonunda gerekirse tutumunda değişiklik yapma.” davranışlarını “*ara sıra*”, “İnformal iletişim kanallarından (söylenti, dedikodu, saptırma, fısıltı gazetesi vb.) etkilenme.”, “Yapılan çalışmalarda cezalandırmayı ön planda tutma.” davranışlarını “*çok seyrek*” yaptıklarını düşündüklerini tespit etmişlerdir. Ayrıca çalışmada okul yöneticilerinin iletişim becerilerine ilişkin öğretmenlerin görüşlerinde görev alanları, cinsiyet, kıdem ve buldukları okuldaki hizmet yılına göre fark bulunamamış ancak öğretmenlerin öğrenim seviyelerine göre farklılık tespit etmişlerdir.

Ateş (2005) çalışmasında ilköğretim kademelerinde görev yapan yöneticilerin öğretmenlerle iletişim tarzlarının sıklıkla “açık” ve “saygılı” olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ersoy (2006) çalışmasında ilköğretimde çalışan yönetici ve öğretmenlerin, “eleştirel düşünme, empati kurma, bilgi paylaşımı ve işbirliği” alanlarında sorunlarla karşılaştıkları, yönetici ve öğretmenler arasında sağlıklı bir iletişim sağlanamadığı ve yöneticilerin öğretmenlerden daha olumlu tutumlar içinde olduklarını bulmuştur.

Şişman (2012) çalışmasında okul yöneticilerinin etkili insan ilişkileri ve iletişim yeterliklerinin yüksek olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Okul yöneticilerinin açıklıkla ve iki taraflı iletişimi önlemesi, iyi bir dinleme, bilgi elde etme ve paylaşma, empatik, sempatik olma, duyarlı ve farkında olma gibi temel iletişim yetkinliklerinin olması gerektiğini ileri sürmektedir.

Uzun ve Ayık’ın (2016) araştırmalarında öğretmenlere göre yöneticilerin kullandıkları sözsüz iletişim unsurları orta seviyelerde görülmüştür. Okul müdürlerin sözsüz iletişim beceri seviyeleri cinsiyet ve yaşlarına göre farklılık göstermemiştir.

Milli'nin (2017) çalışmasında aday öğretmenlerin iletişim becerilerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmada cinsiyet olarak kadınlar lehine ve branş olarak müzik grubu lehine farklılık çıkarken resim grubunun ise aleyhine farklılık bulunmuştur.

Şanlı, Altun, Karaca (2014) okul yöneticilerinin iletişim yeterliklerini konu edinerek yaptıkları araştırmalarında yöneticilerin bu yeterliklerinin yeterli olduğunu bulmuşlardır. Ancak yöneticilerin öğretmenlerin geneli yerine oldukça az öğretmenle daha fazla iletişim kurduğu tespitinde bulunmuşlardır.

Dilber ve Akha (2019) çalışmalarında öğretmenlerin iletişim yeterliklerinin yüksek seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. Öğretmenlerin diğer boyutlara göre davranışsal boyutlarda ortalaması daha yüksek seviyededir. İletişim becerilerinin cinsiyet, akademik başarı ve sınıf seviyelerine göre farklılık gösterdiği görülürken aile gelirleri, kardeş sayısı, lise eğitim yeri ve ebeveyn mesleğine göre ise farklılık göstermediği saptanmıştır.

Doğan ve Koçak (2014) araştırmalarında öğretmen motivasyonlarıyla müdürlerin sosyal iletişim becerileri arasında anlamlı, pozitif yönlü ve çok yüksek düzeyde ilişki saptamıştır. Yöneticilerin sosyal iletişim becerilerinin cinsiyet, kıdem ve branşa göre farklılaştığı saptanmıştır.

Kılıç (2014) araştırmasında yöneticilerin iletişim becerilerini araştırarak yöneticilerin iletişim becerilerinin çok yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durum hem yöneticiler hem de yönettikleri örgütler açısından önemli bir katma değer olarak ifade edilmiştir.

Uygun ve Arıkan (2019) çalışmaları sonucunda öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin oldukça yüksek seviyede olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca aday öğretmenlerin iletişim becerilerinin cinsiyete, akademik başarıya ve sınıf düzeylerine göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. İletişim becerilerinin bu öğretmenlerin mesleki performansları, kariyer gelecekleri ve sosyal çevreleriyle ilişkilerinde son derece belirleyici olduğu ve üzerinde durulması gereken konuların başında geldiği ifade edilmiştir.

Şahin, Şahin ve Bulut Serin'in (2019) çalışmaları sonucunda öğretmenlerin iletişim becerilerinin yüksek olduğu ve bunu çok iyi şekilde sergileyebildikleri görülmüştür. Bunun yanında öğretmenlerin iletişim beceriyle problem çözme becerileri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, “araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler” yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde ve nicel bir çalışma olarak yapılacaktır. Tarama modeli var olan bir durumun ortaya çıkarılması ve olduğu gibi yansıtılması esasına dayanmaktadır (Karasar, 2012).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi ortaokullar ve liselerde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenler oluşturmaktadır. Evrende 147 okul yöneticisi ve 2700 civarında öğretmen bulunmaktadır. Araştırma evrenini temsil edecek nitelikte öğretmenlerden “Tesadüfi örnekleme” yöntemiyle seçilen en az 350 (Üç yüz elli) okul yöneticisi ve öğretmene ulaşılarak 341 veri uygun şekilde doldurulduğu için değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmaya katılanlardan uygun biçimde dolduran ve değerlendirilmeye alınan 341 katılımcının kişisel bilgileri ve dağılımları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.1. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri*

Değişken	Kategori	<i>n</i>	%
Cinsiyet	Kadın	209	61,3
	Erkek	132	38,7
İlçe	Pamukkale	203	59,5
	Merkezefendi	138	40,5
Yaş	23-35	80	23,5
	36-40	79	23,2
	41-45	98	28,7
	46 ve üstü	84	24,6

(Devamı arkadadır)

Tablo 3.1. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri (Devamı)

Değişken	Kategori	n	%
Kıdem	1-10	67	19,6
	11-15	86	25,2
	16-20	73	21,4
	21 ve üstü	115	33,7
Medeni Durum	Evli	283	83,0
	Bekar	58	17,0
Eğitim Düzeyi	Lisans	280	82,1
	Lisansüstü	61	17,9
Ödül Durumu	Var	150	44,0
	Yok	191	56,0
Ceza Durumu	Var	33	9,7
	Yok	208	90,3
İletişim ile ilgili eğitim alma durumu	Almış	135	39,6
	Almamış	206	60,4
Görev	Öğretmen	299	87,7
	Okul Yöneticisi	42	12,3

Tablo 3.1’de okul yöneticileri ve öğretmenlerin dağılımları verilmiştir. Buna göre katılımcıların büyük oranda % 61,3’ünün kadın olduğu, % 59,5’inin Pamukkale ilçesinde çalıştığı, % 28,7’sinin 41-45 yaş aralığındakilerden oluştuğu görülmüştür. Kıdem olarak büyük oranda % 33,7’sinin 21 yıldan fazla kıdemlilerden oluştuğu, % 83’ünün evli ve % 82,1’inin lisans mezunu olduğu görülmüştür. Çoğunun % 56’sının ödül almadığı ve % 90,3’ünün ceza almadığı görülürken iletişim ile ilgili eğitim almayanlarının oranı % 60,4 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük oranla % 87,7’sinin öğretmen görevini yaparken % 12,3’ünün okul yöneticiliği görevini yaptığı tespit edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde okul yöneticileri ve öğretmenlere ait genel bilgiler “a) Cinsiyet b) Çalıştığı ilçe, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-almama durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) İletişimle ilgili eğitim alma durumu, i) çalışma unvanı” olmak üzere 10 soru bulunacaktır. İkinci bölümde okul yöneticileri ve öğretmenlerin okul yöneticilerinin iletişim becerileri yeterliliklerine ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla “İletişim Yeterliliği Ölçeği” yer almaktadır. Wiemann (1977) tarafından geliştirilen “İletişim Yeterlilik Ölçeği” Koca ve Erigüç (2017) tarafından

Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek sekiz boyuttan oluşmuştur. Bunlar; Sosyal davranış yeterliliği, İletişimde bireysel yönler, empati yeterliliği, uyum yeterliliği, duyarlılık yeterliliği, iletişime teşvik yeterliliği, insan ilişkileri ve dinleme yeterliliği boyutlarıdır.

Boyutlar, maddeler ve alpha katsayıları tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2. Boyutlar ve Alpha Katsayıları

Boyutlar	Maddeler	Alpha
Sosyal davranış yeterliliği	1-4	,76
İletişimde bireysel yönler	5-10	,74
Empati yeterliliği	11-14	,72
Uyum yeterliliği	15-17	,70
Duyarlılık yeterliliği	18-20	,50
İletişime teşvik yeterliliği	21-24	,50
İnsan ilişkileri	25-27	,56
Dinleme yeterliliği	28-30	,54
Ölçek toplam	1-30	,86

24, 25, 28 ve 30 maddeler ters puanlanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek Likert tipi bir ölçek olup, 1; Kesinlikle Katılmıyorum, 2; Katılmıyorum, 3; Kısmen Katılıyorum, 4; Katılıyorum, 5; Kesinlikle Katılıyorum şeklinde ifade edilmektedir.

Bu çalışmada güvenilirlik katsayıları Cronbach Alpha değerlerine bakılarak test edilmiştir. Bunun sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Bu çalışmada güvenilirlik katsayıları Cronbach Alpha değerlerine bakılarak test edilmiştir. Bunun sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Sosyal davranış yeterliliği ,896

İletişimde bireysel yönler ,860

Empati yeterliliği ,920

Uyum yeterliliği ,871

Duyarlılık yeterliliği ,779

İletişime teşvik yeterliliği ,863

İnsan ilişkileri ,874

Dinleme yeterliliği ,818

Ölçek toplamda ,944 olup güvenilirliğinin yüksek ve çok yüksek olduğu tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin ölçeğe verdiği cevaplar SPSS 24 istatistik paket programına kodlanarak girişi yapılmıştır. Toplanan verilerin normallik analizi için basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) analizi yapılarak bulgular Tablo 3.3'te verilmiştir.

Tablo 3.3. İletişim Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi

Ölçek ve Alt Boyutları	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Sosyal davranış yeterliliği	-,664	,203
İletişimde bireysel yönler	,009	-,045
Empati yeterliliği	-,431	,763
Uyum yeterliliği	-,242	-,337
Duyarlılık yeterliliği	-,403	1,357
İletişime teşvik yeterliliği	-,337	,652
İnsan ilişkileri	-,491	,206
Dinleme yeterliliği	-,636	,718
Ölçek toplam	-,275	,508

Tablo 3.3. incelendiğinde iletişim yeterliliği ölçeği ve alt boyutlarının “Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness)” değerlerinin -,664 ile 1,357 aralığında değişiklik gösterdiği görülmüştür. George ve Mallery (2010) skewness (çarpıklık) ve kurtosis (basıklık) değerlerinin -2,00 ile +2,00 arasında olması normal dağılım olarak kabul edildiğini belirtmişlerdir. Çarpıklık ve basıklık değerleri $-2 \leq X \leq +2$ olduğunda dağılımın normal dağılım özelliğine sahip olduğu söylenebilir (Şencan, 2002). Buradan hareketle verilerin normal dağılım gösterdiği ve bundan dolayı da analizlerde parametrik testlerin kullanılması kararlaştırılmıştır.

İletişim Yeterliliği aralıklar benimsenme düzeyinin sınırları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1,00 – 1,80 Çok yetersiz

1,81 – 2,60 Yetersiz

2,61 – 3,40 Orta düzeyde

3,41 – 4,20 İyi

4,21 – 5,00 Çok iyi şeklinde yorumlanmıştır.

Araştırmanın analizlerinde aşağıda verilen süreç takip edilmiştir.

- 1) Araştırmanın katılımcılarının kişisel özelliklerinin analizinde “betimsel istatistikler (frekans ve yüzde)”
- 2) Okul yöneticileri ve öğretmenlerin cinsiyet, eğitim seviyeleri ve medeni durum gibi kategorik ikili değişkenler arasındaki fark analizinde “Bağımsız Örneklem T” testi,
- 3) Okul yöneticileri ve öğretmenlerin yaş, kıdem gibi ikiden fazla kategorik değişkenlerin analizlerinde “tek yönlü varyans analizi (One way Anova)” analizi yapılmıştır ve farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post Hoc testlerinden Tukey HSD veya Scheffe testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“1. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları ne düzeydedir?; 2. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları ne düzeydedir?; 3. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları; a) Cinsiyet, b) Çalıştığı ilçe, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-alma durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) İletişimle ilgili eğitim alma durumu; i) Çalışma unvanına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” olmak üzere üç alt problemle bunlara ait bulgu ve yorumlar verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin algıları ne düzeydedir?” biçiminde belirlenmiştir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerine ilişkin ortalamalar ve standart sapma sonuçları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları*

Ölçek ve Alt Boyutlar	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>
1.Yeni insanlarla tanışmak beni rahatsız etmez.	341	4,26	,93
2.Yeni tanıştığım biri ile konulurken rahatımdır.	341	4,08	,92
3.Yeni insanlarla tanışabileceğim sosyal ortamlardan hoşlanırım.	341	4,02	,87
4.Yetkililerle konuşmaktan çekinmem	341	3,88	,92
5.Sevilen bir kişiyim.	341	4,24	,52
6.Esnek biriyim.	341	3,83	,83
7.İnsanlar sorunları olduğunda bana gelebilir.	341	4,14	,72
8.Genellikle doğru zamanda doğru şeyi söylerim.	341	3,95	,69

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.1. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları (Devamı)*

Ölçek ve Alt Boyutlar	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>
9.Sesimi ve vücudumu etkili bir şekilde kullanmayı severim	341	4,06	,79
10.Başkalarının o anki ihtiyaçlarına karşı duyarlıyım.	341	4,29	,57
11.Genelde diğer insanların ne hissettiklerini anlarım.	341	4,05	,73
12.Başkalarını anladığımı onlara belli ederim.	341	4,11	,68
13.Diğer insanları anlarım.	341	4,09	,62
14.Kendimi kolaylıkla başkalarının yerine koyabilirim.	341	4,14	,70
15.İnsanlarla iyi geçinirim.	341	4,23	,65
16.Değişen durumlara uyum sağlayabilirim.	341	4,04	,74
17.İnsanlara birer birey olarak davranırım.	341	4,41	,57
18.Genellikle nerede, nasıl davranacağımı bilirim.	341	4,29	,60
19.Arkadaşlarımdan genelde beklenmedik isteklerde bulunmam	341	4,36	,55
20.Etkili bir konuşmacıyım.	341	3,61	,90
21.İnsanları konuşmaya teşvik ederim. Konuşma esnasında konuşulanlara dikkat ederim.	341	3,99	,76
22. Konuşma esnasında konuşulanlara dikkat ederim.	341	4,20	,65
23.Başkalarının söyledikleri ile ilgilerim.	341	3,91	,72
*24.Konuşulanları çok iyi takip edemem	341	3,80	,95
*25.Kişisel ilişkilerim soğuk ve mesafelidir.	341	3,92	,92
26.İnsanların rahatça konuşabileceği bir kişiyim.	341	4,04	,70
27.İnsanlara yakın ve ilgili olmayı severim.	341	3,94	,74
*28.Başkaları konuşurken çok fazla sözlerini keserim.	341	4,23	,65
29.İyi bir dinleyiciyimdir.	341	4,19	,73
*30.Başkaları ile konuşma tarzım sakın değildir.	341	4,23	,65

*Bu maddeler ters çevrilmiştir.

Tablo 4.1.'de okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliğine ilişkin algıları verilmiştir. Bu tabloda görüldüğü gibi en yüksek ortalamaya sahip olan madde ($\bar{X}=4,41$) “İnsanlara birer birey olarak davranırım.” maddesi olurken en düşük ortalama ise ($\bar{X}=3,61$) “Etkili bir konuşmacıyım.” maddesinde çıkmıştır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları ne düzeydedir?” biçiminde belirlenmiştir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin ortalamalar ve standart sapma sonuçları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri ve Alt Boyutlarına İlişkin Algıları*

İletişim Yeterliliği ve Alt Boyutlar	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
Sosyal davranış yeterliliği	341	4,06	,74	İyi
İletişimde bireysel yönler	341	4,03	,51	İyi
Empati yeterliliği	341	4,09	,59	İyi
Uyum yeterliliği	341	4,22	,54	Çok İyi
Duyarlılık yeterliliği	341	4,08	,53	İyi
İletişime teşvik yeterliliği	341	4,02	,59	İyi
İnsan ilişkileri	341	3,97	,65	İyi
Dinleme yeterliliği	341	4,10	,62	İyi
Ölçek toplam	341	4,07	,46	İyi

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerinin uyum yeterliğinin “çok iyi” düzey ile en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=4,22$) sahip olduğu görülürken sosyal davranış yeterliliği ($\bar{X}=4,06$), iletişimde bireysel yönler ($\bar{X}=4,03$), empati yeterliliği ($\bar{X}=4,09$), duyarlılık yeterliliği ($\bar{X}=4,08$), iletişime teşvik yeterliliği ($\bar{X}=4,02$), insan ilişkileri ($\bar{X}=3,97$) ve dinleme yeterliliği ($\bar{X}=4,10$) iyi düzeydedir. Ölçek toplamı ise ($\bar{X}=4,07$) iyi düzeydedir. Bulgulara göre okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri uyum boyutunda çok iyi düzeyinde ve diğer boyutlar ve genel olarak ise iyi düzeydedir. Bu durum okul yöneticileri ve öğretmenler açısından olumlu bir gelişmedir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algıları; a) Cinsiyet, b) Çalıştığı ilçe, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-alma durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) İletişimle eğitim alma durumu; i) Çalışma unvanına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” biçiminde belirlenmiştir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının cinsiyete göre t testi sonuçları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Kadın	209	4,02	,78	-1,34	,18
	Erkek	132	4,13	,67		
İletişimde bireysel yönler	Kadın	209	4,03	,54	-,11	,90
	Erkek	132	4,04	,45		
Empati yeterliliği	Kadın	209	4,15	,61	2,30	,02*
	Erkek	132	4,00	,53		
Uyum yeterliliği	Kadın	209	4,22	,58	-,13	,89
	Erkek	132	4,22	,49		
Duyarlılık yeterliliği	Kadın	209	4,08	,56	,07	,93
	Erkek	132	4,07	,46		
İletişime teşvik yeterliliği	Kadın	209	4,02	,62	-,12	,90
	Erkek	132	4,02	,55		
İnsan ilişkileri	Kadın	209	3,95	,69	-,55	,57
	Erkek	132	3,99	,58		
Dinleme yeterliliği	Kadın	209	4,09	,66	-,24	,80
	Erkek	132	4,11	,56		
Ölçek toplam	Kadın	209	4,06	,49	-,06	,95
	Erkek	132	4,07	,40		

* $p < 0,05$

Tablo 4.3'te görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının cinsiyetlerine göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($t = -1,34$; $p > 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = -,11$; $p > 0,05$), uyum yeterliliği ($t = -,13$; $p > 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = ,07$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = -,12$; $p > 0,05$), insan ilişkileri ($t = -,55$; $p > 0,05$), dinleme yeterliliği ($t = -,24$; $p > 0,05$) ve ölçek toplamında ($t = -,06$; $p > 0,05$) farklılık görülmemiştir. Ancak empati yeterliliği ($t = 2,30$; $p > 0,05$) farklılık göstermiştir. Ortalamalara bakıldığında kadınların erkeklerden daha yüksek empati ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının ilçeye göre t testi sonuçları Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının İlçeye Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	İlçe	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Pamukkale	203	4,00	,79	-1,65	,10
	Merkezefendi	138	4,14	,65		
İletişimde bireysel yönler	Pamukkale	203	4,00	,50	-1,53	,12
	Merkezefendi	138	4,08	,52		
Empati yeterliliği	Pamukkale	203	4,05	,64	-1,44	,14
	Merkezefendi	138	4,15	,49		
Uyum yeterliliği	Pamukkale	203	4,20	,54	-,73	,46
	Merkezefendi	138	4,25	,55		
Duyarlılık yeterliliği	Pamukkale	203	4,06	,53	-,65	,51
	Merkezefendi	138	4,10	,52		
İletişime teşvik yeterliliği	Pamukkale	203	3,99	,57	-1,20	,22
	Merkezefendi	138	4,07	,62		
İnsan ilişkileri	Pamukkale	203	3,88	,66	-2,93	,00*
	Merkezefendi	138	4,09	,60		
Dinleme yeterliliği	Pamukkale	203	4,03	,64	-2,66	,00*
	Merkezefendi	138	4,21	,58		
Ölçek toplam	Pamukkale	203	4,02	,47	-2,06	,04*
	Merkezefendi	138	4,13	,44		

* $p < 0,05$

Tablo 4.4'te görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının ilçelerine göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($t = -1,65$; $p > 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = -1,53$; $p > 0,05$), empati yeterliliği ($t = -1,44$; $p > 0,05$), uyum yeterliliği ($t = -,73$; $p > 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = -,65$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = -1,20$; $p > 0,05$) boyutlarında farklılık göstermemiş ancak insan ilişkileri ($t = -2,93$; $p < 0,05$), dinleme yeterliliği ($t = -2,66$; $p < 0,05$) ve ölçek toplamda ($t = -2,06$; $p < 0,05$) farklılık görülmüştür.

Buna göre okul yöneticileri ve öğretmenlerin insan ilişkileri, dinleme ve ölçek toplamındaki algıları Pamukkale ya da Merkezefendi ilçesinde çalışmalarına göre farklılık göstermiş ancak diğer boyutlarda iletişim yeterliliklerinin benzer özelliklerde olduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının yaşa göre Anova testi sonuçları Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Yaşa Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Sosyal davranış yeterliliği	23-35	80	3,99	,73	3,04	,02*	2-4
	36-40	79	3,88	,86			
	41-45	98	4,15	,73			
	46 ve üstü	84	4,18	,58			
İletişimde bireysel yönler	23-35	80	3,99	,50	3,79	,01*	2-4
	36-40	79	3,91	,49			
	41-45	98	4,05	,52			
	46 ve üstü	84	4,17	,50			
Empati yeterliliği	23-35	80	4,15	,57	1,56	,19	Yok
	36-40	79	3,98	,53			
	41-45	98	4,15	,64			
	46 ve üstü	84	4,08	,58			
Uyum yeterliliği	23-35	80	4,26	,53	1,66	,17	Yok
	36-40	79	4,10	,58			
	41-45	98	4,24	,57			
	46 ve üstü	84	4,27	,48			
Duyarlılık yeterliliği	23-35	80	3,95	,56	3,12	,02*	1-3
	36-40	79	4,03	,53			
	41-45	98	4,18	,52			
	46 ve üstü	84	4,11	,47			
İletişime teşvik yeterliliği	23-35	80	3,95	,57	2,19	,08	Yok
	36-40	79	3,93	,63			
	41-45	98	4,05	,61			
	46 ve üstü	84	4,14	,54			
İnsan ilişkileri	23-35	80	3,92	,69	2,31	,07	Yok
	36-40	79	3,86	,70			
	41-45	98	3,96	,66			
	46 ve üstü	84	4,12	,50			
Dinleme yeterliliği	23-35	80	4,01	,78	,86	,45	Yok
	36-40	79	4,10	,65			
	41-45	98	4,14	,54			
	46 ve üstü	84	4,15	,51			
Ölçek toplam	23-35	80	4,02	,47	2,78	,04*	2-4
	36-40	79	3,96	,48			
	41-45	98	4,11	,47			
	46 ve üstü	84	4,15	,41			

*p<0,05 1.23-35 2.36-40 3.41-45 4.46 ve üstü

Tablo 4.5'te görüldüğü gibi okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının yaşlarına göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Empati yeterliliği ($F=1,56$; $p>0,05$), uyum yeterliliği ($F=1,66$; $p>0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($F=2,19$; $p>0,05$), insan ilişkileri ($F=2,31$; $p>0,05$) dinleme yeterliliği

($F=,86$; $p>0,05$) boyutlarında farklılık görülmez iken sosyal davranış yeterliliği ($F=3,04$; $p<0,05$), iletişimde bireysel yönler ($F=3,79$; $p<0,05$), duyarlılık yeterliliği ($F=3,12$; $p<0,05$) ve ölçek toplamda ($F=2,78$; $p<0,05$) farklılık göstermiştir. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Post Hoc Tukey analizi sonucunda sosyal davranış yeterliliği boyutunda 36-40 yaş ile ($\bar{X}_{36-40}=3,88$) 46 üstü yaş ($\bar{X}_{46 \text{ ve üstü}}=4,18$) arasında fark çıkmış ve 46 ve üstü yaşların ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. İletişimde bireysel yönler boyutunda 36-40 yaş ile ($\bar{X}_{36-40}=3,91$) 46 üstü yaş ($\bar{X}_{46 \text{ ve üstü}}=4,17$) arasında anlamlı bir fark çıkmış ve 46 ve üstü yaşların daha yüksek olduğu görülmüştür. Duyarlılık yeterliliği boyutunda 23-35 yaş ile ($\bar{X}_{23-35}=3,95$) 41-45 yaş ($\bar{X}_{41-45}=4,18$) arasında ve 41-45 yaşların lehine farklılık çıkmıştır. Ölçek toplamında 36-40 yaş ile ($\bar{X}_{36-40}=3,96$) 46 ve üstü yaş ($\bar{X}_{46 \text{ ve üstü}}=4,15$) arasında ve 46 ve üstü yaşların lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür

Buradan sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler, duyarlılık alt boyutlarında ve ölçek toplamında yaş olarak 46 ve üzerindeki diğerlerinden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının kıdemlerine göre Anova testi sonuçları Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algıların Kıdeme Göre Analizi*

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Kıdem	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Sosyal davranış yeterliliği	1-10 yıl	67	4,06	,70	1,06	,36	Yok
	11-15 yıl	86	3,97	,80			
	16-20 yıl	73	4,03	,83			
	21 ve üstü	115	4,15	,65			
İletişimde bireysel yönler	1-10 yıl	67	4,01	,43	3,38	,01*	2-4
	11-15 yıl	86	3,94	,51			
	16-20 yıl	73	3,97	,60			
	21 ve üstü	115	4,15	,47			
Empati yeterliliği	1-10 yıl	67	4,06	,57	,19	,89	Yok
	11-15 yıl	86	4,09	,55			
	16-20 yıl	73	4,07	,67			
	21 ve üstü	115	4,12	,57			
Uyum yeterliliği	1-10 yıl	67	4,20	,53	,92	,43	Yok
	11-15 yıl	86	4,21	,54			
	16-20 yıl	73	4,15	,63			
	21 ve üstü	115	4,28	,50			

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.6. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Kıdeme Göre Analizi (Devamı)

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Kıdem	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Duyarlılık yeterliliği	1-10 yıl	67	3,96	,60	1,78	,15	Yok
	11-15 yıl	86	4,05	,54			
	16-20 yıl	73	4,13	,50			
	21 ve üstü	115	4,13	,48			
İletişime teşvik yeterliliği	1-10 yıl	67	3,97	,50	,96	,40	Yok
	11-15 yıl	86	4,02	,62			
	16-20 yıl	73	3,95	,68			
	21 ve üstü	115	4,09	,56			
İnsan ilişkileri	1-10 yıl	67	4,04	,55	1,85	13	Yok
	11-15 yıl	86	3,91	,73			
	16-20 yıl	73	3,85	,66			
	21 ve üstü	115	4,04	,59			
Dinleme yeterliliği	1-10 yıl	67	4,06	,77	,91	,43	Yok
	11-15 yıl	86	4,04	,65			
	16-20 yıl	73	4,20	,55			
	21 ve üstü	115	4,11	,56			
Ölçek toplam	1-10 yıl	67	4,04	,44	1,31	,26	Yok
	11-15 yıl	86	4,02	,48			
	16-20 yıl	73	4,03	,53			
	21 ve üstü	115	4,14	,41			
*p<0,05	1.1-10 yıl	2. 11-15 yıl	3.16-20 yıl	4.21 ve üstü			

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının kıdemlerine göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($F=1,06$; $p>0,05$), empati yeterliliği ($F=,19$; $p>0,05$), uyum yeterliliği ($F=,92$; $p>0,05$), duyarlılık yeterliliği ($F=1,78$; $p>0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($F=,96$; $p>0,05$), insan ilişkileri ($F=1,85$; $p>0,05$), dinleme yeterliliği ($F=,91$; $p>0,05$), ölçek toplamda ($F=1,31$; $p>0,05$) farklılık görülemedi ancak iletişimde bireysel yönler ($F=3,38$; $p<0,05$) boyutunda farklılık görülmüştür. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Post Hoc Tukey analizi, iletişimde bireysel yönler boyutunda kıdemleri 11-15 yıl olanlarla ($\bar{X}_{11-15}=3,94$) 21 yıl üstü olanlar ($\bar{X}_{21}=4,15$) arasında farklılık çıktığını ve 21 yıl ve üstü olanların daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bulgudan yola çıkılarak okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliklerinin alt boyutlar ve genel olarak iletişimde bireysel yönler boyutu hariç olmak üzere farklılık göstermediği ve benzer özellikler gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının medeni duruma göre t testi sonuçları Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Medeni Duruma Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Medeni Durum	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Evli	283	4,06	,75	,04	,96
	Bekar	58	4,06	,66		
İletişimde bireysel yönler	Evli	283	4,00	,51	-2,25	,02*
	Bekar	58	4,17	,49		
Empati yeterliliği	Evli	283	4,08	,59	-,77	,43
	Bekar	58	4,15	,58		
Uyum yeterliliği	Evli	283	4,21	,54	-,69	,49
	Bekar	58	4,27	,55		
Duyarlılık yeterliliği	Evli	283	4,07	,53	-,53	,59
	Bekar	58	4,11	,53		
İletişime teşvik yeterliliği	Evli	283	4,01	,60	-,87	,38
	Bekar	58	4,08	,53		
İnsan ilişkileri	Evli	283	3,95	,66	-1,31	,19
	Bekar	58	4,07	,59		
Dinleme yeterliliği	Evli	283	4,09	,63	-,58	,56
	Bekar	58	4,14	,61		
Ölçek toplam	Evli	283	4,05	,47	-1,16	,24
	Bekar	58	4,13	,42		

* $p < 0,05$

Tablo 4.8’de görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının medeni durumlarına göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($t = ,04$; $p > 0,05$), empati yeterliliği ($t = -,77$; $p > 0,05$), uyum yeterliliği ($t = -,69$; $p > 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = -,53$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = -,87$; $p > 0,05$), insan ilişkileri ($t = -1,31$; $p > 0,05$), dinleme yeterliliği ($t = -,58$; $p > 0,05$) ve ölçek toplamda ($t = -1,16$; $p > 0,05$) farklılık görülmemiştir. Ancak iletişimde bireysel yönler ($t = -2,25$; $p > 0,05$) boyutunda farklılık görülmüştür. Ortalamalara bakıldığında bekarların evlilerden daha yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmüştür.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının eğitim düzeylerine göre t testi sonuçları Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Eğitim Düzeylerine Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Eğitim Düzeyi	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Lisans	280	4,06	,73	-,10	,91
	Lisansüstü	61	4,07	,80		
İletişimde bireysel yönler	Lisans	280	4,02	,51	-,69	,48
	Lisansüstü	61	4,07	,52		
Empati yeterliliği	Lisans	280	4,08	,60	-1,04	,29
	Lisansüstü	61	4,16	,53		
Uyum yeterliliği	Lisans	280	4,23	,53	,95	,33
	Lisansüstü	61	4,16	,61		
Duyarlılık yeterliliği	Lisans	280	4,07	,53	-,45	,64
	Lisansüstü	61	4,10	,53		
İletişime teşvik yeterliliği	Lisans	280	4,03	,59	,75	,45
	Lisansüstü	61	3,97	,59		
İnsan ilişkileri	Lisans	280	3,99	,62	1,59	,11
	Lisansüstü	61	3,85	,76		
Dinleme yeterliliği	Lisans	280	4,11	,62	,84	,39
	Lisansüstü	61	4,04	,63		
Ölçek toplam	Lisans	280	4,07	,46	,17	,86
	Lisansüstü	61	4,06	,49		

* $p < 0,05$

Tablo 4.8’de görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının eğitim düzeylerine göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($t = -,10$; $p > 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = -,69$; $p > 0,05$), empati yeterliliği ($t = -,22$; $p > 0,05$), uyum yeterliliği ($t = ,95$; $p > 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = -,45$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = ,75$; $p > 0,05$), insan ilişkileri ($t = 1,59$; $p > 0,05$), dinleme yeterliliği ($t = ,94$; $p > 0,05$) ve ölçek toplamda ($t = ,17$; $p > 0,05$) farklılık göstermemiştir. Buna göre okul yöneticileri ve öğretmenlerin lisans veya lisansüstü mezunu olmalarına göre iletişim yeterliklerinin genel olarak ve alt boyutlarda farklılık göstermediği benzer özelliklerde olduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının ödül alma durumlarına göre t testi sonuçları Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Ödül Alma Durumlarına Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Ödül Durumu	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Var	150	4,22	,63	3,47	,00*
	Yok	191	3,94	,79		
İletişimde bireysel yönler	Var	150	4,13	,52	3,19	,00*
	Yok	191	3,95	,49		
Empati yeterliliği	Var	150	4,10	,58	,34	,73
	Yok	191	4,08	,59		
Uyum yeterliliği	Var	150	4,30	,50	2,52	,01*
	Yok	191	4,15	,57		
Duyarlılık yeterliliği	Var	150	4,16	,51	2,58	,01*
	Yok	191	4,01	,53		
İletişime teşvik yeterliliği	Var	150	4,08	,54	1,69	,09
	Yok	191	3,97	,63		
İnsan ilişkileri	Var	150	4,12	,56	4,01	,00*
	Yok	191	3,84	,68		
Dinleme yeterliliği	Var	150	4,14	,61	1,01	,31
	Yok	191	4,07	,64		
Ölçek toplam	Var	150	4,15	,43	3,07	,00*
	Yok	191	4,00	,48		

* $p < 0,05$

Tablo 4.9’da görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının ödül alma durumlarına göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Empati yeterliliği ($t = ,34$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = 1,69$; $p > 0,05$) ve dinleme yeterliliği ($t = 1,01$; $p < 0,05$) boyutlarında farklılık görülmemiştir. Ancak sosyal davranış yeterliliği ($t = 3,47$; $p < 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = 3,19$; $p < 0,05$), uyum yeterliliği ($t = 2,52$; $p < 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = 2,58$; $p < 0,05$), insan ilişkileri ($t = 4,01$; $p < 0,05$) yeterliliği ve ölçek toplamda ($t = 3,07$; $p < 0,05$) farklılık görülmüştür. Fark görülen boyutlar ve genel olarak ortalamalara bakıldığında iletişim yeterliliklerinin ödülü olanlar lehine yüksek olduğu görülmektedir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının ceza alma durumlarına göre t testi sonuçları Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Ceza Alma Durumlarına Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Ceza Durumu	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Var	33	4,00	,69	-,52	,60
	Yok	308	4,07	,74		
İletişimde bireysel yönler	Var	33	3,95	,44	-,91	,36
	Yok	308	4,04	,52		
Empati yeterliliği	Var	33	3,87	,67	-1,98	,05
	Yok	308	4,11	,57		
Uyum yeterliliği	Var	33	4,20	,47	-,25	,80
	Yok	308	4,22	,55		
Duyarlılık yeterliliği	Var	33	4,00	,60	-,92	,35
	Yok	308	4,08	,52		
İletişime teşvik yeterliliği	Var	33	3,90	,54	-1,23	,21
	Yok	308	4,03	,60		
İnsan ilişkileri	Var	33	3,81	,62	-1,43	,15
	Yok	308	3,98	,65		
Dinleme yeterliliği	Var	33	3,96	,61	-1,30	,19
	Yok	308	4,12	,62		
Ölçek toplam	Var	33	3,96	,44	-1,41	,15
	Yok	308	4,08	,46		

* $p < 0,05$

Tablo 4.10'da görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının ceza alma durumlarına göre fark oluşturma durumunun analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Sosyal davranış yeterliliği ($t = -,52$; $p > 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = -,91$; $p > 0,05$), empati yeterliliği ($t = -1,98$; $p > 0,05$), uyum yeterliliği ($t = -,25$; $p > 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = -,92$; $p > 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = -1,23$; $p > 0,05$), insan ilişkileri ($t = -1,43$; $p > 0,05$), dinleme yeterliliği ($t = -1,30$; $p > 0,05$) ve ölçek toplamda ($t = -1,41$; $p > 0,05$) okul yöneticileri ve öğretmenlerin ceza almalarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Buna göre okul yöneticileri ve öğretmenlerden ceza alanlarla almayanlar arasında iletişim yeterliklerine ilişkin bütün boyutlar ve genel olarak anlamlı farklılık olmadığı söylenebilir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının iletişimle eğitim alma durumlarına göre t testi sonuçları Tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının İletişimle Eğitim Alma Durumu Göre Analizi

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	İletişimle eğitim alma durumu	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Aldım	135	4,30	,63	5,09	,00*
	Almadım	206	3,90	,76		
İletişimde bireysel yönler	Aldım	135	4,15	,52	3,55	,00*
	Almadım	206	3,95	,48		
Empati yeterliliği	Aldım	135	4,21	,54	3,03	,00*
	Almadım	206	4,01	,60		
Uyum yeterliliği	Aldım	135	4,29	,54	1,95	,05
	Almadım	206	4,17	,54		
Duyarlılık yeterliliği	Aldım	135	4,21	,49	3,75	,00*
	Almadım	206	3,99	,53		
İletişime teşvik yeterliliği	Aldım	135	4,17	,58	3,74	,00*
	Almadım	206	3,92	,58		
İnsan ilişkileri	Aldım	135	4,07	,62	2,28	,00*
	Almadım	206	3,90	,65		
Dinleme yeterliliği	Aldım	135	4,10	,66	-,04	,96
	Almadım	206	4,10	,60		
Ölçek toplam	Aldım	135	4,19	,44	4,00	,00*
	Almadım	206	3,99	,46		

* $p < 0,05$

Tablo 4.11’de görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının iletişimle eğitim alma durumuna göre analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Uyum yeterliliği ($t = 1,95$; $p > 0,05$) ve dinleme yeterliliği ($t = -,04$; $p > 0,05$) boyutlarında farklılık göstermez iken sosyal davranış yeterliliği ($t = 5,09$; $p < 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = 3,55$; $p < 0,05$), empati yeterliliği ($t = 3,03$; $p < 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = 3,75$; $p < 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = 3,74$; $p < 0,05$), insan ilişkileri ($t = 2,28$; $p < 0,05$) ve ölçek toplamda ($t = 4,00$; $p < 0,05$) farklılık göstermektedir.

Farklılık gösteren boyutlarda ortalamalara bakıldığında ortalamaların bütün boyutlar ve genel olarak iletişim yeterliklerinde iletişimle ilgili eğitim alanlar lehine yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre okul yöneticileri ve öğretmenlerden iletişimle ilgili eğitim alanların almayanlara göre iletişim yeterliliklerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının göreve göre t testi sonuçları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterlilikleri Alt Boyutlarına İlişkin Algılarının Göreve Göre Analizi*

İletişim Yeterliliği ve alt boyutlar	Görev	n	\bar{X}	s	t	p
Sosyal davranış yeterliliği	Öğretmen	299	4,00	,74	-4,20	,00*
	Okul yöneticisi	42	4,50	,56		
İletişimde bireysel yönler	Öğretmen	299	3,99	,51	-3,95	,00*
	Okul yöneticisi	42	4,32	,43		
Empati yeterliliği	Öğretmen	299	4,06	,60	-2,66	,00*
	Okul yöneticisi	42	4,32	,42		
Uyum yeterliliği	Öğretmen	299	4,20	,55	-2,08	,03*
	Okul yöneticisi	42	4,38	,47		
Duyarlılık yeterliliği	Öğretmen	299	4,05	,53	-2,15	,03*
	Okul yöneticisi	42	4,24	,47		
İletişime teşvik yeterliliği	Öğretmen	299	3,98	,59	-3,58	,00*
	Okul yöneticisi	42	4,32	,52		
İnsan ilişkileri	Öğretmen	299	3,94	,66	-1,90	,05
	Okul yöneticisi	42	4,15	,51		
Dinleme yeterliliği	Öğretmen	299	4,08	,63	-1,63	,10
	Okul yöneticisi	42	4,25	,59		
Ölçek toplam	Öğretmen	299	4,03	,46	-3,82	,00*
	Okul yöneticisi	42	4,32	,36		

* $p < 0,05$

Tablo 4.12’de görüldüğü şekilde okul yöneticileri ve öğretmenlerinin iletişim yeterliği ve alt boyutlarına ilişkin algılarının görev durumuna göre analizi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

İnsan ilişkileri ($t = -1,90$; $p < 0,05$) ve dinleme yeterliliği ($t = -1,63$; $p < 0,05$) boyutlarında farklılık görülmemiştir. Ancak sosyal davranış yeterliliği ($t = -4,20$; $p < 0,05$), iletişimde bireysel yönler ($t = -3,95$; $p < 0,05$), empati yeterliliği ($t = -2,66$; $p < 0,05$), uyum yeterliliği ($t = -2,08$; $p < 0,05$), duyarlılık yeterliliği ($t = -2,15$; $p < 0,05$), iletişime teşvik yeterliliği ($t = -3,58$; $p < 0,05$) ve ölçek toplamında ($t = -3,82$; $p < 0,05$) ise farklılık göstermiştir. Farklılık gösteren boyutlar ve genel toplamında ortalamalara bakıldığında iletişim yeterliliklerinin öğretmenlere göre okul yöneticileri lehine yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre okul yöneticileri ve öğretmenlerden yönetici olarak çalışanların öğretmenlere göre iletişim yeterliliklerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri ve alt boyutlarına yönelik algıları ve bu algılarının kişisel değişkenlere göre farklılık oluşturma durumunun ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterliliğinde en yüksek ortalamanın “İnsanlara birer birey olarak davranırım.” maddesi olurken en düşük ortalamanın “Etkili bir konuşmacıyım.” maddesi olduğu görülmüştür. İletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin uyum yeterliliği boyutunun en yüksek ortalamaya ve çok iyi düzeyinde olduğu görülürken sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler, empati yeterliliği, duyarlılık yeterliliği, iletişime teşvik yeterliliği, insan ilişkileri, dinleme yeterliliği ve ölçek toplamına ilişkin yeterliliklerin iyi düzeyinde çıktığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu bulgularının Dilber ve Akha (2019), Çubukçu ve Dündar’ın (2003) araştırmasında elde ettiği iletişim yeterliliklerinin yüksek olduğu bulgularıyla benzerlikler gösterdiği tespit edilirken Ersoy’un (2006) düşük çıkardığı araştırma sonuçlarından farklı olduğu saptanmıştır. Yine Kılıç (2014), Şahin, Şahin ve Bulut Serin’in (2019), Uygun ve Arıkan’ın (2019) çalışmalarında ise iletişim becerileri çok yüksek bulunmuştur.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri alt boyutlarına ilişkin algılarının eğitim düzeyi ve ceza alma durumuna göre farklılık göstermez iken cinsiyet, çalıştıkları ilçe, yaş, kıdem, medeni durum, ödül alma, iletişimle ilgili eğitim alma ve göreve göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Cinsiyete göre empati yeterliliğinde kadınların ortalaması yüksek çıkmıştır. Bu durum erkeklere göre kadınların empati kurabilme yeterliliklerinin ve hassasiyetlerinin daha yüksek olduğu ile açıklanabilir. Bu bulgular Milli’nin (2017) kadınların empati kurabilme yeterliliklerinin yüksek olduğu bulgusuyla benzerlik gösterirken Uzun ve Ayık’ın (2016) cinsiyete göre empati yeterliliğinin farklı olmadığı bulgusuyla uyuşmamaktadır.

Çalışılan ilçeye göre insan ilişkileri, dinleme ve ölçek toplamında Merkezefendi ilçesinde çalışanların algıları daha olumlu çıkmıştır. Bunun Merkezefendi ilçesinin diğer ilçeye göre sosyo-kültürel ve sosyo ekonomik seviyesinin daha yüksek olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yaşa göre sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler ve genel olarak ölçek toplamında 36-40 yaş ile 46 ve üstü yaş arasında, 46 ve üstü yaşların lehine yüksek bulunmuştur. Duyarlılık yeterliği boyutunda ise 23-35 yaş ile 41-45 yaş arasında ve 41-45 yaşların lehine farklılık çıkmıştır Bu sonuç yaşın, tecrübeyle birikimin iletişim yeterliliği boyutları ve genelinde belirleyici etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular Uzun ve Ayık'ın (2016) yaşa göre iletişim yeterliliği boyutlarının farklı olmadığı bulgusuyla uyuşmamaktadır. Yaşın bazı araştırmalarda farklılık nedeni olurken bazı araştırmalarda ise farklılık yaratmadığı söylenebilir.

Kıdeme göre iletişimde bireysel yönler boyutunda 21 yıl ve üzeri kıdemlilerin 11-15 yıl kıdemlilerden daha yüksek; medeni duruma göre iletişimde bireysel yönler boyutunda bekarların evlilerden daha yüksek algılara sahip olduğu tespit edilmiştir. İletişimde bireysel yönler boyutunda 21 yıl üzeri kıdemlilerin daha olumlu algılara sahip olmasının sebebinin yine yaştan ve tecrübeden kaynaklandığı söylenebilir. Ödül almaya göre sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler, uyum yeterliliği, duyarlılık yeterliliği, insan ilişkileri ve ölçek toplamında algılar, ödül alanların ödül almayanlardan daha olumlu bulunmuştur. Ödül alanların iletişim yeterliklerinin daha yüksek çıkmasının, ödüllendirme yönteminin iletişim yeterliliklerini geliştirmek açısından önemli bir motivasyon ve özgüven kaynağı olduğunu gösterdiği söylenebilir. İletişimle ilgili sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler, empati yeterliliği, duyarlılık yeterliliği, iletişime teşvik yeterliliği, insan ilişkileri yeterliliği ve genel olarak öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin algıları, eğitim alanların almayanlardan daha yüksektir. Uygun ve Arıkan (2019) da, iletişimle ilgili eğitim alanların yeterliliklerinin bazı boyutlarda yüksek çıktığını bulmuştur. Göreve göre sosyal davranış yeterliliği, iletişimde bireysel yönler, empati yeterliliği, uyum yeterliliği, duyarlılık yeterliliği, iletişime teşvik yeterliliği ve ölçek toplamında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin yeterlilik algıları daha yüksektir.

5.2. Öneriler

- 1) Öğretmen ve okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerinin desteklenmesi, iyi düzeyinden çok iyi düzeyine çıkarılması, iletişimde karşılaşılan sorunların en aza indirilebilmesi amacıyla iletişim becerileriyle ilgili eğitim almaları teşvik edilebilir.
- 2) Yaş ve kıdem olarak fazla olan yönetici ve öğretmenlerin iletişim yeterlilikleri ve tecrübelerini yaş olarak daha küçük ve kıdemi az olanlara aktarabilecekleri bir yapı (mentörlük, danışmanlık) kurulabilir.

- 3) Bu konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak, daha sağlıklı sonuçlara ulaşmak için başka illerde de farklı evren ve örneklerle çalışılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.
- 4) İletişim ile ilgili, alan ve uygulamaya yönelik çeşitli etkinlikler yapılabilir. Drama, tiyatro, şiir okuma, masal ve öykü seslendirme gibi Türkçeyi güzel konuşma eğitimi ve konuşma becerisini geliştirecek etkinliklerle öğretmenlerin iletişimlerinde kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, M. A. (2018). Önce insan, önce iletişim: bilgi ve belge yöneticileri için halkla ilişkiler. *Türk Kütüphaneciliği*, 32(1), 59-61.
- Ateş, Ö. T. (2005). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin Öğretmenlerle İletişim Tarzları*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Aziz, A. (2016). *İletişime giriş*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Aziz, A. ve Dicle, Ü. (2017). *Örgütsel iletişim*. İstanbul: Hiperlink.
- Bangir, G. ve Senemoğlu, N (1999). *Sınıf içi İletişimi Kolaylaştırıcı Ve Engelleyici Öğretmen-Öğrenci Davranışları*. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Kongre Kitabı). Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Eskişehir. (10–12 Eylül 1997), 1, 81–107.
- Cüceloğlu, D. (2000). *İnsan ve Davranış*,. İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Çetinkanat, C. (1996). İnsan İlişkilerinde Etkili İletişim. *Çağdaş Eğitim*, 21 (223), 18-20.
- Çilenti, K. (1998). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. Ankara, Kadioğlu Matbaası.
- Çubukçu, Z. ve Dündar, İ. (2003). Okul Yöneticilerinin İletişim Becerilerine ilişkin Öğretmenlerin Algı ve Beklentileri. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı 157.
- Dilber, F. & Akha, O. (2019). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri düzeylerinin incelenmesi, *AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7 (17), 473 -493.
- Doğan, S., Koçak, O. (2014). Okul yöneticilerinin sosyal iletişim becerileri ile öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 20(2), 191-216
- Dökmen, Ü. (2017). *İletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Remzi Yayıncılık.
- Ekici, M. K. (2013). *İletişim*. Ankara: Savaş Kitap ve Yayınevi.
- Erdem, O. (2013). *Etkili ve başarılı iletişimin sırları* (30. Baskı). İstanbul: Yakamoz Yayınları.
- Eren, E. (1993). *Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Ergin, A. (2012). *Eğitimde etkili iletişim* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eroğlu, E. (2015). *Etkili iletişim ve doğru anlamak*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları

- Eroğlu, E., Ataizi, M., Yüksel A. ve Yüksel, H. (2013). *Etkili iletişim teknikleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Ersoy, S. (2006). *İlköğretim okullarında yönetici ve öğretmenler arasındaki iletişim sorunları (Van ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi. Van. Yüzüncü yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eskiyörük, D. (2015). *Örgütsel iletişim*. İstanbul: Cinius Yayınları.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step*. A simple study guide and reference (10. Baskı)
- Güçlü, N. (1998). Sınıfta Etkili Öğrenci-Öğretmen İletişiminin Kurulması *G.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*,18 (2), 61-64.
- Güney, S. (2011). *Örgütsel davranış*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Güngör, N. (2016). *İletişim, kuramlar, yaklaşımlar* (3. Baskı). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Gürüz, D. & Temel-Eğimli, A. (2011). *Kişilerarası iletişim, bilgiler-etkiler-engeller*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gürüz, D. Temel-Eğimli, A. (2017). *Kişilerarası iletişim, bilgiler-etkiler-engeller*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.)
- Işık, M. & Biber, L. (2010). İletişim, iletişim süreci ve iletişim çeşitleri. Metin Işık. (Ed.), *Genel ve teknik iletişim* (3. Baskı), Konya: Eğitim Kitabevi, 10–41.
- Izgar, H. (2003). *Endüstri ve Örgüt Psikolojisi*. Konya: Eğitim Kitabevi
- Izgar, H., Gürsel, M., Altınok, V., Kesici, Ş., Bozgeyikli, H., Sürücü, A. ve Negiş, A. (2003), *Endüstri ve Örgüt Psikolojisi*, Konya, Eğitim Kitabevi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (32. Baskı) Ankara: Nobel Yay.
- Kılıç, U. (2014). *Yöneticilerin iletişim becerilerin ve bir liman işletmelerinde uygulama örneği*, (Yüksek lisans Tezi), Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'nden edinilmiştir.(Tez No.370360).
- Kırmızı, H. (2007). *Genel ve teknik iletişim* Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Koca, G. Ş., & Erigüç, G. (2017). İletişim Yeterlilik Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirliği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(4), 789-799.
- Küçük, M. (2012). İletişim. İzlem Vural. (Ed.), *Yazılı iletişim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 77–113.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının sözlü iletişim becerileri üzerine bir araştırma. *Ekev Akademi Dergisi*, 14 (44), 145-154.

- Milli, M. S., (2017). Öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 286-298.
- Oskay, Ü. (2001). *İletişimin abc'si*. İstanbul: Der Yayınları.
- Sabuncuoğlu, Z. ve Gümüş, M. (2012). *Örgütlerde İletişim* (2. Baskı). İstanbul: Kriter Basın Yayın Dağıtım.
- Serttaş-Ertike, A. (2012). *Temel iletişim*. Bursa: Ekin Yayın Dağıtım.
- Sezgin, M. & Akgöz, E. (2009). *Genel ve teknik iletişim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Şahin, A. E. (2004). Öğretmen Yeterliklerinin Belirlenmesi, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi* Yıl:5, sayı 58
- Şahin, F. Y. (1998). Grupla İletişim Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 22 (110), 12-19
- Şahin, S; Şahin, Z., Bulut Serin, N. (2019).Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileri ve problem çözme becerilerine ilişkin algılamaları (Kuzey Kıbrıs-Gazimağusa örnekleme), *Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counselling (TIJSEG)*, 8(1), 16-27.
- Şanlı, Ö., Altun, M., Karaca, R. (2014). Okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 1-12
- Şencan, H. (2002), *Bilimsel Yazım*, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fak. Yayınları no:283, s.459
- Şişman, M. (2012). *Öğretim liderliği*. Ankara: Pegem Akademi.
- Talışık, E. (2016). Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Genel Yeterlik Algıları ile Doyum ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki Bağlantının İncelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:37, s.1-14, ISSN:1302-8944
- Tutar, H. & Yılmaz, M. K. (2010). *Genel iletişim kavramlar ve modeller*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tutar, H. (2003). *Örgütsel iletişim*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Tutar, H. , Yılmaz, M. K. ve Erdönmez, C. (2003). *Genel ve Teknik iletişim*. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2017). *Genel iletişim kavramlar ve modeller*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Uygun, K., Arıkan, A. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin incelenmesi, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(4), 2256-2281.
- Uzun, T. (2015). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Giresun ili örneği)*, Yayınlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum
- Uzun, T., Ayık, A . (2016). Öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerinin sözsüz iletişim beceri düzeylerinin belirlenmesi: bir öncü çalışma, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergisi*, 43, 150-167.
- Yüksel, A. (2004). Empati eğitim programının ilköğretim öğrencilerinin empatik becerilerine etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII (2): 341-354.
- Yüksel, H. (2012). *İletişimin Tanımı ve Temel Bileşenleri* (5. Baskı). Demiray, U. (Ed.), Etkili İletişim. Ankara: Pegem Akademi.
- Yüksel, H. (2013). Etkili İletişim. Uğur Demiray. (Ed.), *Konuşma ve dinleme* (Altıncı Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. 134–184.
- Yüksel-Şahin, F. (2008). Communication skill levels in Turkish prospective teachers. *Social Behavior and Personality*, 36(9), 1283–1294

EKLER

Ek 1: Denizli il Milli Eğitim Müdürlüğü Veri Toplama İzin Onayı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-30949979
Konu : Anket Uygulama İzni

06/09/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 25.08.2021 tarihli ve 93146 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Dilek FİLİK, "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli İli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde bulunan ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin İlgi yazılan ekinde belirtilmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulluöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mütihürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
06.09/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ah20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@tu01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOC-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Sef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksongu.meb.gov.tr> adresinden 0c96-f18a-3f77-845a-458c kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.08.2021-E.93146

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

36325
27-5

Sayı : E-93282220-302.08.01-93146
Konu : Ölçek Uygulama İzni (Dilek FİLİK)

25.08.2021

DENİZLİ VALİLİĞİNE
(Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

İlgi : Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 23.08.2021 tarihli ve E-30575850-302.08.01-91689 sayılı yazısı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 202182059 numaralı öğrencisi Dilek FİLİK'in, "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" başlıklı proje çalışması kapsamında, Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerden/ yöneticilerden veri toplamak üzere ölçek uygulayabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunda; Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim KISAÇ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı ve Ekleri (27 Sayfa)

MILLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
27.08.2021
VALİY

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSRN3P23HF Pin Kodu :14652 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>
Adres:Kıvıklı Yerleşkesi Rektörlük Binası 20160/DENİZLİ
Telefon:0 (258) 296 21 51 Faks:0 (258) 296 23 32 Bilgi için: Nejla GEBEŞ
e-Posta:oid@pau.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.pau.edu.tr/oidb Unvanı: Bilgisayar İşletmeni
Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 23.08.2021-E.91689

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Sayı : E-30575850-302.08.01-91689
Konu : Ölçek Uygulama İzni -Dilek FİLİK

23.08.2021

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

10.201.1.17

İlgi : Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'na 23.08.2021 tarih 91075 sayılı yazısı.

25.08.2021

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö) Tezsiz Yüksek Lisans Programı 202182059 numaralı öğrencisi Dilek FİLİK'in danışmanı Dr. Öğr. Üyesi Aydan ORDU sorumluluğunda "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" konulu proje çalışması kapsamında Denizli İli Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerden/ yöneticilerden ekli ölçek aracılığı ile veri toplamak üzere ölçek uygulama isteğine ilişkin dilekçesi yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSCN3CTZJV Pin Kodu :01903

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-ebys>

Adres:PAÜ- Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğü Kırmıklı Yerleşkesi (Eğitim

Bilgi için: Mustafa Gökhan ÇAVUŞOĞLU

Fakültesi Binası 4.kat) 20160 Denizli

Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Telefon:0 (025) 8 Faks:0 (258) 296 12 01

e-Posta:egtbilens@pamukkale.edu.tr Elektronik

Ağ:https://www.pau.edu.tr/egitimbilimleri

Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91075

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Sayı : E-55256124-604.01.01-91075
Konu : Dilek FİLİK-Veri Toplama İzni

23.08.2021

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNE

20.08.2021

Anabilim Dalımız Eğitim Yönetimi ve Öğretmenler Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden 202182059 numaralı Dilek FİLİK'in "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" başlıklı proje çalışması kapsamında yapacağı araştırma için gerekli veri toplama izinlerinin alınması hususuna ilişkin dilekçesi ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN
Anabilim Dalı Başkanı

Ek: Dilekçe ve Ekleri (25 sayfa)

Belge Doğrulama Kodu :BS9N36FSTV Pin Kodu :66792

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/pau-cbys>

Adres:PAÜ- Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğü Kınıklı Kampüsü (Eğitim Fakültesi)
Binası 4.kat) 20160 Denizli
Telefon:0 (025) 8 Faks:0 (258) 296 12 01
e-Posta:egtbilens@pamukkale.edu.tr Elektronik
Ağ:http://www.pau.edu.tr/egitimbilimleri/
Kep Adresi: paurektorluk@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurcan AYGÜNDÜZ (Senar GÖK
Vekaletiyle)
Unvan: Birim Evrak Sorumlusu

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91889

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığına

Anabilim Dalınız, Eğitim Yönetimi Tezsiz YL Programı 202182059 nolu öğrencisiyim. Danışmanlığı Dr. Öğretim Üyesi Aydan ORDU tarafından yürütülen "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" başlıklı proje çalışmam kapsamında araştırma önerim doğrultusunda Denizli İli Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki ortaokullarda ve ortaöğretim(lise) kurumlarında görev yapan öğretmenlerden/yöneticilerden ekli ölçek aracılığı ile veri toplamak istiyorum. Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğünden gerekli iznin alınması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

28.08.2021

3236

25.08.2021

Adı Soyadı: Dilek FİLİK

Adresi: Halk Cad.Topraklık Mah.

571 Sk. Filik Apt. No:2/17

Pamukkale/ Denizli

19/08/2021

İmza
Dilek

EKLER

- Ek-1:** Başvuru Formu (ayse.meb.gov.tr alınacak başvuru formu)
Ek-2: Veli Onam Formu veya Gönüllü Katılım Formu
Ek-3: Dönem Projesi Önerisi
Ek-4: Çalışma Materyali (Anket/Ölçek)
Ek-5: Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi
Ek-6: Ölçek Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91889

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİNE

18/08/2021

BAŞVURU NO		20210818669628891
ÜNİVERSİTE ADI		PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI		EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ/EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
BÖLÜM ADI	<i>28.08.2021</i> <i>3236</i> <i>25.08.2021</i>	EĞİTİM YÖNETİMİ TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
ÜNVAN		Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI		34561288928
KONU		OKUL YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRETMENLERİN İLETİŞİM YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ALGILARI
ARAŞTIRMA TÜRÜ		Proje
ÖRNEKLEM GRUBU		Yönetici, Öğretmen,
KAPSAMI		Okul/Kurum,
İLLER		DENİZLİ
KURUM TÜRLERİ		Resmî Ortaokul, Resmî Fen Lisesi, Resmî Anadolu Lisesi, Resmî Sosyal Bilimler Lisesi, Resmî İmam - Hatip Ortaokulu, Resmî İmam - Hatip Anadolu Lisesi, Resmî Meslekî Eğitim Merkezi, Resmî Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi,
İLETİŞİM BİLGİLERİ		Adres:Halk Caddesi Topraklık Mahallesi 571 Sokak Filik Apartmanı 2/17 Pamukkale- Telefon:(506) 457-8517- Eposta:dfilik@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığında gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91089

Ek listesi

Proje Özeti
Veri toplama araçları

20.08.2021
3236
25.08.2021

İmza
DİLEK FİLİK
Öğrenci

Dilekçe ve eklerinin üst yazı ile DENİZLİ VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE ulaştırılması gerekmektedir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.08.2021-E.91089

GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" adıyla, Dilek FİLİK tarafından Eylül 2021 ile Kasım 2021 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin algılarının ne olduğunun ve bu algılarının öğretmenlerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip/göstermediğinin araştırılması tespit edilerek ortaya konulması ve elde edilen sonuçların yorumlanarak önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Denizli İl Pamukkale ve Merkezefendi İlçelerindeki resmi ortaokul ve liseler

Araştırma Uygulaması: Anket

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Dilek FİLİK
İletişim Bilgileri :0506 457 85 17 Mail: dfilik@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

.....
İsim-Soyisim

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 26.08.2021-E.91089

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları" adıyla, Dilek FİLİK tarafından Eylül 2021 ile Kasım 2021 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin algılarının ne olduğunun ve bu algılarının öğretmenlerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip/göstermediğinin araştırılması tespit edilerek ortaya konulması ve elde edilen sonuçların yorumlanarak önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Denizli Merkezefendi İlçelerindeki resmi ortaokul ve liseler

Araştırma Uygulaması: Anket

~~26.08.2021~~
3236
25.08.2021

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Dilek FİLİK
İletişim Bilgileri :0506 457 85 17 Mail: dfilik@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

.....

İsim-Soyisim

İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.08.2021-E.91089

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKUL VE KURUMLARDA
GERÇEKLEŞTİRİLECEK ARAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN
ARAŞTIRMA İZİN BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ**

1. Araştırmam boyunca anayasa/kanun ve yönetmeliklere uygun davranacağımı,
2. Araştırmayı yürüteceğim okulun/kurumun kurallarına uyacağımı,
3. Araştırmam boyunca hiç kimseyi araştırmama/çalışmama katılmaya zorlamayacağımı,
4. Araştırmayı/çalışmayı bana tahsis edilen mekân/sınıf ve zamanda gerçekleştireceğimi,
5. Araştırmanın olası fiziksel/ruhsal zararları konusunda katılımcıları bilgilendireceğimi,
6. Araştırmam/ çalışmam sırasında topladığım kişisel bilgileri koruyacağımı,
7. Araştırmam/çalışmam için gerektiği kadar veri toplayacağımı,
8. Araştırma/çalışma sırasında öğ. no: ~~3236~~ ³²³⁶ ~~20.08.2021~~ ^{20.08.2021} içinde/çalışmalarında herhangi bir kayıplarının olmayacağını,
9. Araştırmam/çalışmam sırasında herhangi bir ticari faaliyette bulunmayacağımı, katılımcıları herhangi bir ürün/eser/televizyon programına yönlendirmeyeceğimi,
10. Araştırma izin evraklarını okul yönetimine teslim edeceğimi,
11. Araştırma/çalışma sırasında izni olan evrakları kullanacağımı,
12. Tıbbi araştırmalarda araştırma/çalışmanın uygulama sırasında etik kurallara uyacağımı,
13. Araştırma/çalışma sırasında topladığım ses ve görüntü kayıtlarını güvenilir ortamlarda saklayacağımı ve araştırma/çalışma sonrasında imha edeceğimi,
14. Genelge hükümlerine aykırı davranmam ve herhangi bir yanlış ifade, beyan ve maddi gerçeği gizleme gibi durumlarda adli ve idari işlemlerin yürütülmesini kabul edeceğimi,
15. İzin alınmış araştırmalarda/projelerde insanlarla ilgili yapılacak anket, görüşme, gözlem, alan araştırması, uygulama ve incelemelerde sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri, hukukun genel ilkelerini ihlal etmeyeceğimi ve etik ilkelere uyacağımı,
16. Araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde izin aldığım birime ulaştıracağımı,

Kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmanın Adı : Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Algıları

Araştırmacı : Dilek FİLİK

Tarih

19/08/2021

İmza

İsim - Soyisim

Dilek FİLİK

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91689

ÖLÇEK UYGULAMA İZNI

21 Haziran
Pzt 17:40

Dilek Filik <dfilik@gmail.com>

Alıcı: g.seymakoca

İyi günler Gülsüm Şeyma Hocam.
Ben Dilek Filik. Denizli'de yaşıyorum.
Pamukkale Üniversitesi'nde Yüksek Lisans öğrencisiyim.
İzin verirsiniz İLETİŞİM YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'nizi çalışmamda kullanmak istiyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

20.08.2021

3236

25.08.2021

GÜLSÜM ŞEYMA KOCA <g.seymakoca@gmail.com>

22 Haziran Sal
14:05

Alıcı: ben

Sayın Dilek Filik iyi günler,

Öncelikle ilgi ve alakanız için sizlere teşekkürlerimi sunarım.

Kullanım izni istemiş olduğunuz İletişim Yeterlilik Ölçeği (İYÖ)'ni akademik yazım kurallarına uygun olarak kaynak göstermek koşuluyla kullanabilirsiniz.

Söz konusu ölçek ve ölçeğe ilişkin makaleye ilişkin bilgiler ektedir. Ekteki, makaledeki 30 sorulu hal

geçerlik-güvenirligi yapılmış son halidir. Dolayısıyla 30 sorulu halinin kullanılması gerekmektedir.

Çalışmanız bittikten sonra, çalışmanız ile ilgili bizlere de bilgi verirsiniz ayrıca memnun kalırız. Umarım

sizin içinde faydalı ve güzel bir çalışma olur.

Sizlere akademik yaşamınızda başarılar diler, iyi çalışmalar dilerim. Sağlık ve esenlikle..

Saygılarımla,

Arş. Gör.

Gülsüm Şeyma KOCA

Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,

Beytepe - ANKARA

Tei : 0312 297 63 56 / 121

Fax: 0 312 299 20 84

E-mail: g.seymakoca@gmail.com

Research Assistant Gülsüm Şeyma KOCA

Hacettepe University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Dept. of

Healthcare Management, Beytepe - ANKARA

Phone : +90 (312) 297 63 56 / 121

Fax : +90 (312) 297 63 59

E-mail: g.seymakoca@gmail.com

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak No: 19.08.2021 ve Sayısı: 28.08.2021-E.91885

Gmail - İletişim yeterlilik Ölçeği için izin talebi

Dilek Filik <dfilik@gmail.com>

İletişim yeterlilik Ölçeği için izin talebi

2 ileti

Dilek Filik <dfilik@gmail.com>

Alıcı: g.seymakoca@hacettepe.edu.tr

21 Haziran 2021 17:40

İyi günler Gülsüm Şeyma Hocam.
Ben Dilek Filik. Denizli'de yaşıyorum.
Pamukkale Üniversitesi'nde Yüksek Lisans öğrencisiyim.
İzin verirsiniz İLETİŞİM YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'nizi çalışmamda kullanmak istiyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

GÜLSÜM ŞEYMA KOCA <g.seymakoca@gmail.com>
Alıcı: Dilek Filik <dfilik@gmail.com>

28.08.2021
3236
25.08.2021

22 Haziran 2021 14:05

Sayın Dilek Filik iyi günler,

Öncelikle ilgi ve alakanız için sizlere teşekkürlerimi sunarım.
Kullanım izni istemiş olduğunuz İletişim Yeterlilik Ölçeği (İYÖ)'ni akademik yazım kurallarına uygun olarak kaynak göstermek koşuluyla kullanabilirsiniz.
Söz konusu ölçek ve ölçeğe ilişkin makaleye ilişkin bilgiler ekte. Ekteki, makaledeki 30 sorulu hali geçerlik-güvenirdiği yapılmış son halidir. Dolayısıyla 30 sorulu halinin kullanılması gerekmektedir.
Çalışmanız bittikten sonra, çalışmanız ile ilgili sizlere de bilgi verirsiniz ayrıca memnun kalırız. Umarım sizin içinde faydalı ve güzel bir çalışma olur.
Sizlere akademik yaşamınızda başarılar diler, iyi çalışmalar dilerim. Sağlık ve esenlikle..

Saygılarımla,
Arş.Gör. Gülsüm Şeyma KOCA
Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Beytepe - ANKARA
Tel : 0312 297 63 56 / 121
Fax: 0 312 299 20 84
E-mail: g.seymakoca@gmail.com

Research Assistant Gülsüm Şeyma KOCA
Hacettepe University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Dept. of Healthcare
Management, Beytepe - ANKARA
Phone : +90 (312) 297 63 56 / 121
Fax : +90 (312) 297 63 59
E-mail: g.seymakoca@gmail.com

Dilek Filik <dfilik@gmail.com>, 21 Haz 2021 Pzt, 17:40 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

2 eklenti

İletişim Yeterlik Ölçeği.pdf
238K

İletişim Yeterlilik Ölçeği (İYÖ) Maddeleri ve Puanlandırmaları.pdf
145K

<https://mail.google.com/mail/u/3?ik=f6605add06&view=pt&search=all&permthid=thread-a%3Ar6205740836681331492&siml=msg-a%3Ar90147...> 1/1

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 2: Veri Toplama Araçları (Ölçekler)

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.08.2021-E.91889

14

EKLER

Ek 1. Ölçek

Değerli Öğretmen arkadaşlarım,

Veri toplama aracı, iki bölümden oluşmaktadır. Lütfen hiç bir maddeyi atlamayınız. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırma kapsamında bilimsel amaçlar için kullanılacak ve kesinlikle gizli tutulacaktır. Verilerin çözümlenmesi toplu halde yapılacağı için, ankette isim belirtmeniz gerek yoktur. Cevaplarınızı içtenlikle belirtmeniz, araştırmanın amacına ulaşmasına katkıda bulunacaktır. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Dilek FILİK

Yüksek Lisans Öğrencisi

I. Kişisel Bilgiler

- a) Cinsiyet: Kadın () Erkek ()
- b) Çalıştığı ilçe: Pamukkale () Merkezefendi ()
- c) Yaş:
- d) Kadem:
- e) Medeni durum: Evli () Bekar ()
- f) Eğitim düzeyi: Lisans () Lisansüstü ()
- g) Ödül alıp-alma durumu: Aldım () Almadım ()
- h) Ceza alıp-almama durumu: Aldım () Almadım ()
- ı) İletişimle eğitim alma durumu: Aldım () Almadım ()
- i) Çalışma unvanı: Okul müdürü () Müdür yardımcısı () Öğretmen ()

Evrak Tarih ve Sayısı: 20.08.2021-E.91889

15

İletişim Yeterlilik Ölçeği

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Yeni insanlarla tanışmak beni heyecanlandırır.	1	2	3	4	5
2.Yeni tanıştığım biri ile konulurken rahatım.	1	2	3	4	5
3.Yeni insanlarla tanışabileceğim sosyal ortamlardan hoşlanırım.	1	2	3	4	5
4.Yetkililerle konuşmaktan çekinmem	1	2	3	4	5
5.Sevilen bir kişiyim.	1	2	3	4	5
6.Esnek biriyim.	1	2	3	4	5
7.İnsanlar sorunları olduğunda bana gelebilir.	1	2	3	4	5
8.Genellikle doğru zamanda doğru şeyi söylerim.	1	2	3	4	5
9.Sesimi ve vücudumu etkili bir şekilde kullanmayı severim	1	2	3	4	5
10.Başkalarının o anki ihtiyaçlarına karşı duyarlıyım.	1	2	3	4	5
11.Genelde diğer insanların ne hissettiklerini anlarım.	1	2	3	4	5
12.Başkalarını anladığımı onlara belli ederim.	1	2	3	4	5
13.Diğer insanları anlarım.	1	2	3	4	5
14.Kendimi kolaylıkla başkalarının yerine koyabilirim.	1	2	3	4	5
15.İnsanlarla iyi geçinirim.	1	2	3	4	5
16.Değişen durumlara uyum sağlayabilirim.	1	2	3	4	5
17.İnsanlara birer birey olarak davranırım.	1	2	3	4	5
18.Genellikle nerede, nasıl davranacağımı bilirim.	1	2	3	4	5
19.Arkadaşımdan genelde beklenmedik isteklerde bulunmam	1	2	3	4	5
20.Etkili bir konuşmacıyım.	1	2	3	4	5
21.İnsanları konuşmaya teşvik ederim. Konuşma esnasında konuşulanlara dikkat ederim.	1	2	3	4	5
22.Başkalarının söyledikleri ile ilgilerim.	1	2	3	4	5
23.Konuşulanları çok iyi takip edemem	1	2	3	4	5
24.Kişisel ilişkilerim soğuk ve mesafelidir.	1	2	3	4	5
25.İnsanların rahatça konuşabileceği bir kişiyim.	1	2	3	4	5
26.İnsanlara yakın ve ilgili olmayı severim.	1	2	3	4	5
27.Başkaları konuşurken çok fazla sözlerini keserim.	1	2	3	4	5
28.İyi bir dinleyiciyimdir.	1	2	3	4	5
29.Başkaları ile konuşma tarzım sakın değildir.	1	2	3	4	5

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3: Ölçek Kullanım İzinleri

Turkcell   %87 12:58

 Dilek Filik 21 Haz
Alıcılar: g.seymakoca

İyi günler Gülsüm Şeyma Hocam.
Ben Dilek Filik. Denizli'de yaşıyorum.
Pamukkale Üniversitesi'nde Yüksek Lisans öğrencisiyim.
İzin verirseniz İLETİŞİM YETERLİLİK ÖLÇEĞİ'nizi çalışmamda kullanmak istiyorum.

İyi çalışmalar diliyorum.

 GÜLSÜM ŞEYMA K... 22 Haz
Alıcılar: ben

Sayın Dilek Filik iyi günler,

Öncelikle ilgi ve alakanız için sizlere teşekkürlerimi sunarım.
Kullanım izni istemiş olduğunuz İletişim Yeterlilik Ölçeği (İYÖ)'ni akademik yazım kurallarına uygun olarak kaynak göstermek koşuluyla kullanabilirsiniz.
Söz konusu ölçek ve ölçeğe ilişkin makaleye ilişkin bilgiler ektedir. Ekteki, makaledeki 30 sorulu hali geçerlik-güvenirliği yapılmış son halidir. Dolayısıyla 30 sorulu halinin kullanılması gerekmektedir.
Çalışmanız bittikten sonra, çalışmanız ile ilgili bizlere de bilgi verirseniz ayrıca memnun kalırız. Umarım sizin içinde faydalı ve güzel bir çalışma olur.
Sizlere akademik yaşamınızda başarılar diler, iyi çalışmalar dilerim. Sağlık ve esenlikle..